

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 9, Issue 2, June 2021, p. 233-265

Received	Reviewed	Published	Doi Number
01.05.2021	02.06.2021	30.06.2021	10.29228/ijlet.51475

Literature Text Adaptation According to B1 Level for Language Proficiency in Teaching Turkish to Foreigners¹

Roghayyeh GHAFARI² & Mehmet KARA³

ABSTRACT

The study group of the research consists of 25 B1 level students who are studying at the Department of Turkish Language and Literature at Allameh Tabataba'i University in Iran. In the study, B1 level students were taken in two groups and Reading Comprehension Inventory consisting of texts adapted to first Group (U) and authentic texts to second group (Ö) was applied. The first group (U) consisted of 13 participants, and the second group (Ö) consisted of 12 participants. In this study, document analysis technique of the descriptive research model was used. Both authentic and adapted forms of the texts were taken as basis, and exams were conducted simultaneously on both groups by using original question examples. By examining the data obtained here, the reading comprehension levels and effects of the adapted and authentic texts between the two groups are tried to be determined; it was examined in terms of gender and texts types variables. The answers given by the students to Reading Comprehension Inventory and the data obtained were examined with the Mann Whitney-U Test. The data obtained from the administration and the questions made up of texts adapted in line with the results were found to be more easily solved and successful by students at B1 level; thus, it was determined that they found the adapted texts better and more understandable; it has been determined that adapted texts increase students' motivation to learn.

Key Words: Teaching Turkish as a foreign language, authentic texts, adapted texts, literary texts, language learning materials

Yabancılar Türkçe Öğretiminde B1 Düzeyi Dil Yeterliliklerine Uygun Edebî Metin Uyarlama

ÖZET

Araştırmanın çalışma grubunu, İran'da Allameh Tabataba'i Üniversitesindeki Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde öğretim gören B1 düzeyindeki 25 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada B1 düzeyindeki öğrenciler iki grup şeklinde alınarak 1. Gruba (U) uyarlanmış metinler ve 2. Gruba (Ö) özgün metinlerden oluşan Okuduğunu Anlama Envanteri uygulanmıştır. 1. Grup (U) 13 katılımcıdan, 2. Grup (Ö) 12 katılımcıdan oluşmuştur. Bu araştırmada betimsel araştırma modelinin doküman tarama tekniği kullanılmıştır. Metinlerin hem özgün hem de uyarlanmış şekilleri esas alınmış ve özgün soru örnekleri kullanılarak eş zamanlı olarak her iki gruba da sınav yapılmıştır. Elde edilen veriler incelenerek uyarlanmış ve özgün metinlerin iki grup arasındaki okuma-anlama düzeyleri ve etkisi tespit edilmeye çalışılarak; gruplar; cinsiyet ve metin türleri değişkenleri açısından incelenmiştir. Öğrencilerin *Okuduğunu Anlama Envanteri'*ne verdikleri cevaplar ve elde edilen veriler Mann Whitney- U Testi ile incelenmiştir. Uygulamanın sonucunda elde edilen veriler ve sonuçlar doğrultusunda uyarlanmış metinlerden oluşan soruları, B1 düzeydeki öğrencilerin daha kolay çözdükleri ve başarılı oldukları; böylece uyarlanmış metinleri daha iyi ve anlaşılır buldukları; uyarlanmış metinlerin öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, özgün metinler, uyarlanmış metinler, edebî metinler, dil öğrenim materyalleri

¹Bu çalışma, Prof. Dr. Mehmet KARA danışmanlığında Roghayyeh GHAFARI tarafından hazırlanan "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dil Yeterliliklerine Uygun Edebî Metin Uyarlama" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

² Dr., Allameh Tabataba'i Üniversitesi, ro.ghaffari68@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3487-4219.

³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, mehmeta@gazi.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4691-5460.

Giriş

Başlangıç düzeyinde yabancı bir dili doğru ve daha etkili bir şekilde öğretmek için dilin günlük kullanımını temele almak ve bu kullanım şeklini temel amaçlardan biri olarak görmek gerekir. Bu doğrultuda; dil öğretiminde ilk önce dinleme ve okuma becerisi aracılığıyla girdi sağlamak için belli yapıların ve söz varlığının geçtiği ihtiyaca yönelik metinler tercih edilir. Bu metinler genellikle günlük hayatla ilişkili olarak öğrencinin can simidi niteliğindedir. Ancak düzey ilerledikçe metinlerin içeriği söz varlığı ve dil bilgisi yapıları bakımından zenginleşmelidir. Bunun için ancak belli bir düzeyden sonra ise öğrencilerin dilin en güzel inceliklerini ve kültürünü öğretebilmek için de öncelikle o dilin edebî metinlerinden yararlanılmalıdır. Bu öğretiminin ilk basamaklarından biri de okuma becerisinin geliştirilmesidir.

Okuma becerisinin geliştirilmesi için kullanılacak materyallerin ise şüphesiz yazılı metinler olması gerekir (Kınay, 2016). Okuma becerisini geliştirmek için kullanılan metinler çok önem taşımaktadır. Bu nedenle öğrencilerin ilgisini çeken ve onlarda merak uyandıran yardımcı ders materyalleri hazırlamak gereği hissedilmektedir. Dil öğretiminde, özellikle yabancı dil öğretiminde bu tür materyallerin başında edebî metinler gelmektedir. Bu yüzden yabancı dil temel kaynak olması bakımından edebiyat ürünleri büyük önem arz etmektedir. Ancak yeni modeller, programlar ve öğretim metodolojileri ve yaklaşımları geliştirildikçe, dil öğretimi düzeylerinde belirli kriterleri karşılayacak bir tür materyal seçme konusu, materyaller geliştirme alanında tartışmalı bir konu olmuştur. Malzemeler özgün veya uyarlanmış olmalıdır. Bazıları sınıf materyallerinin mümkün olduğunca gerçek dünyayı yansıtması ve sınıf öğrenmesinin temeli olarak gerçek dünya veya otantik kaynakları kullanması gerektiğini savunmuşlardır. Bu nedenle uyarlamak, yayınlanmış öğretim ve öğretim dışı materyallerin değiştirildiği ve özellikle yabancı dil öğrenme durumlarındaki belirli öğrenci gruplarına uygun olduğu bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Materyal uyarlamasının çeşitli amaçları bulunmaktadır. Materyaller, insanların yabancı dil öğrenme bağlamları için belirledikleri, tanımladıkları hedeflere ulaşmak için uyarlanmıştır. Öğrencilerin öğrenme içeriğini doğal bir şekilde içselleştirebilmeleri için öğrenme problemlerini belirleyerek öğrenme sürecini kolaylaştırmak için özgün materyaller uyarlanmaktadır. Dolayısıyla uyarlama, öğretmeye göre öğrenmeye daha fazla odaklanmaktadır. Ayrıca, materyalleri *öğretim materyalleri, metodoloji, öğrenciler ve ders hedefleri gibi değişkenler arasında uyum sağlamak* için uyarlanmaktadır (Islam & Mares, 2003).

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'ne Göre B1 Okuma ve Metinlerle Çalışma Düzeyleri

Diller için AOÖÇ'nin (2018) B1 düzeyi için öğrencinin okuma düzeyi ve metinlerle çalışma düzeyleri hakkında, *okuma-genel, yazışmaları okuma anlama, fikir sahibi olmak için okuma, bilgilenme ve kanıt bulma amaçlı okuma ve boş zaman etkinliği olarak okuma* başlıkları altında verilerek bu bilgiler, her başlık için ayrı şekilde hazırlanan tablolarda yer almaktadır. Bu araştırmada öğrencilerin okuma becerisini geliştirmek amacıyla hazırlanan uyarlanmış metinlerde, metin içerikleri, metin türleri ve konuları, diller için AOÖÇ metninde, B1 düzeyi dil yeterliliklerine uygun olarak seçilmiştir ve Küresel Ölçek'e göre okuma ve metinlerle çalışma düzeyleri incelenmiştir ve bu düzeylere göre okuma metinleri, bu metinlerle ilgili soru örnekleri hazırlanmıştır. Birinci başlık için, *okuma-genel* başlığı altında B1 düzeyi için okuma düzeyi ve düzey için kullanılan metinlerle ilgili çalışma düzeyleri tablo 1'de yer almaktadır.

Okuma-Genel

Diller için AOÖÇ'de (2018) öğrencinin şekilsel algılama becerileri olarak, *okuma-genel* başlığı altında B1 düzeyi için okuma düzeyi ve metinlerle çalışma düzeyleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1. *Okuma – Genel, B1 Okuma Düzeyi ve Metinlerle Çalışma Düzeyleri*

Okuma Düzeyleri	Metinlerle Çalışma Düzeyleri
B1 İçlerinde her şeyden önce güncel yaşam ya da meslek dili geçen metinleri anlayabilir. İçlerinde olaylardan, duygulardan, isteklerden söz edilen özel mektupları anlayabilir.	Kendi ilgi ve uzmanlık alanlarıyla ilgili konular üzerinde okuduğu karmaşık olmayan teknik metinleri yeterli düzeyde anlayabilir. Bir metnin bazı kısa bölümlerini, asıl metindeki sözcük ve sıralandırmayı kullanarak basit şekilde özetleyebilir.

Yazışmaları Okuma Anlama

Diller için AOÖÇ'de (2018) öğrencinin şekilsel algılama becerileri olarak, *yazışmaları okuma anlama* başlığı altında B1 düzeyi için okuma düzeyi ve metinlerle çalışma düzeyleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2. *Yazışmaları Okuma Anlama, B1 Okuma Düzeyi ve Metinlerle Çalışma Düzeyleri*

Okuma Düzeyleri	Metinlerle Çalışma Düzeyleri
B1 İçlerinde her şeyden önce güncel yaşam ya da meslek dili geçen metinleri anlayabilir. İçlerinde olaylardan, duygulardan, isteklerden söz edilen özel mektupları anlayabilir.	Bir mektup arkadaşıyla devamlı yazışabilmek için, kişisel mektuplardaki olay, duygu ve istekler hakkında yapılan betimlemeleri yeterince anlayabilir. Olayları ve deneyimlerini nispeten detaylı bir şekilde açıklayan kişisel mektupları anlayabilir.

Fikir Sahibi Olmak İçin Okuma

Diller için AOÖÇ'de (2018) öğrencinin şekilsel algılama becerileri olarak, *fikir sahibi olmak için okuma* başlığı altında B1 düzeyi için okuma düzeyi ve metinlerle çalışma düzeyleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 3. *Fikir Sahibi Olmak İçin Okuma, B1 Okuma Düzeyi ve Metinlerle Çalışma Düzeyleri*

Okuma Düzeyleri	Metinlerle Çalışma Düzeyleri
B1 İçlerinde her şeyden önce güncel yaşam ya da meslek dili geçen metinleri anlayabilir. İçlerinde olaylardan, duygulardan, isteklerden söz edilen özel mektupları anlayabilir.	Çeşitli metinlerden veya metin bölümlerinden çıkardığı bilgileri birleştirebilir. Dergilerde veya internette basit, gerçek metinleri tarayıp, pratik kullanımda olabilecek bilgileri içeren bilgilerin neyle ilgili olduklarını belirleyebilir. Mektup, bilgilendirme metinler gibi basit günlük metinlerden önemli bilgileri bulabilir ve anlayabilir.

Bilgilenme ve Kanıt Bulma Amaçlı Okuma

Diller için AOÖÇ'de (2018) öğrencinin şekilsel algılama becerileri olarak, *bilgilenme ve kanıt bulma amaçlı okuma* başlığı altında B1 düzeyi için okuma düzeyi ve metinlerle çalışma düzeyleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4. *Bilgilenme ve Kanıt Bulma Amaçlı Okuma, B1 Okuma Düzeyi ve Metinlerle Çalışma Düzeyleri*

Okuma Düzeyleri	Metinlerle Çalışma Düzeyleri
B1 İçlerinde her şeyden önce güncel yaşam ya da meslek dili geçen metinleri anlayabilir. İçlerinde olaylardan, duygulardan, isteklerden söz edilen özel mektupları anlayabilir.	İlgi alanları veya çalışmaları ile ilgili konularda basit, olgusal metinleri anlayabilir. İnsanların kendi bakış açılarını içeren (örneğin mektuplar) bilindik ya da mevcut ilgi alanlarına ilişkin kısa metinleri anlayabilir. Anlaşılır şekilde yazılmış, gerçeklerle donatılmış metinlerin en önemli sonuçlarını algılayabilir.

Boş Zaman Etkinliği Olarak Okuma

Diller için AOÖÇ'de (2018) öğrencinin şekilsel algılama becerileri olarak, *boş zaman etkinliği olarak okuma* başlığı altında B1 düzeyi için okuma düzeyi ve metinlerle çalışma düzeyleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 5. *Boş Zaman Etkinliği Olarak Okuma, B1 Okuma Düzeyi ve Metinlerle Çalışma Düzeyleri*

Okuma Düzeyleri	Metinlerle Çalışma Düzeyleri
B1 İçlerinde her şeyden önce güncel yaşam ya da meslek dili geçen metinleri anlayabilir. İçlerinde olaylardan, duygulardan, isteklerden söz edilen özel mektupları anlayabilir.	Hikâyelerde yerleri, olayları, açıkça ifade edilen duyguları ve bakış açılarını ve günlük dilde yazılan rehber ve dergi makalelerini anlayabilir. Bir yolculuğun aktivitelerini, kişinin yaptığı deneyimlerini ve keşifleri anlatan bir seyahat günlüğünü anlayabilir. Düzenli sözlük ve günlük bir dil kullanıldığında hikâyenin konularını, net bir doğrusal hikâye ile basit bir roman ve çizgi romanı anlayabilir.

B1 Düzeyi Okuma Becerisi Dil Yeterlilikleri

B1 düzeyi okuma-anlama becerisi çerçevesinde öğrencinin elde edebileceği dil yeterlilikleri şu şekilde açıklanmaktadır:

- Öğrenci kendi ilgi alanlarıyla ilgili, basit ve karmaşık olmayan teknik metinlerini, düzeyine uygun olduğu takdirde anlayabilir. Öğrencilerin ilgi alanları farklı olduğu için farklı metin türleri düzeylerine uygun bir şekilde seçilerek veya düzeylerine uygun uyarlayarak bu şekilde metinler okutulabilir. Edebî metin türleri de bu metinler arasında yer alabilir.
- Öğrenci, bir arkadaşıyla devamlı mektuplaşabilir düzeyine ulaşır ve bu mektuplaşma sürecinde olay, duygu ve isteklerini rahatlıkla anlatabilir. Bu şekilde, mektup olarak yazılmış metinler bu düzeye uyarlanarak kullanılabilir.
- Çeşitli uzun metinlerden, (açıklamaya göre çeşitli metinler arasında edebî metin türleri de yer alabilmektedir) metin bölümlerinden istenen bilgileri bulup birleştirebilir. Dergilerdeki çeşitli metin türlerini okuyup anlayabilir. Mektup, bilgilendirici belgeler veya basit günlük metinleri okuyup anlayıp bu metinler ile ilgili istenen bilgileri çıkarabilir. Bir makale, rapor veya incelemedeki önemli bölümler hakkında değerlendirme yapabilir.
- İnsanların kendi görüşlerini anlatan deneme türü gibi kısa metinleri anlayabilir. Karmaşık ve zor olmayan gazetelerdeki ve dergilerdeki yazıları, makaleleri anlayabilir ve ana fikirleri bulabilir.

Deneme türü olarak yazılmış metinler bu düzeye uyarlanarak kullanılabilir. Ayrıca kısa metinler veya mektup şeklinde yazılmış kısa metinler de bu düzeyde kullanılabilir.

- Konusu; birçok okurun ilgisini çeken gazete, dergi, kitap açıklamalarını okuyabilir. Okuma etkinliği olarak hikâyelerden, günlük dilde yazılan dergi makalelerinden anlayabilir. Bir seyahat günlüğü, kişinin bu seyahatte deneyimleri, keşifleri ve yolculuk aktivitelerini anlayabilir. Günlük ve akıcı bir dil kullanıldığı takdirde bir hikâye, basit bir roman ve çizgi romanını anlayabilir.

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Metin Uyarlama

Dil öğretiminde dört temel beceri olarak bilinen konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerileri yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de dikkat edilmesi gereken hususlardandır ve bütün düzeylerde, temel düzeyden ileri düzeye kadarki süreçlerde bütünsel olarak ele alınmaktadır (Kınay, 2016: 289). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bu dört temel dil becerilerin geliştirilmesi ile daha başarılı bir dil öğretimi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, yabancı dil sınıflarında bu dört temel becerinin geliştirilmesi hususunda kullanılan ders ve ders dışı materyallerin önemi çok büyüktür.

Her becerinin daha etkili ve yararlı bir şekilde geliştirilmesi için farklı materyaller tasarlanabilir. Örneğin, okuma becerisinin geliştirilmesi için en çok yazılı materyaller olarak bilinen metinlerden yararlanılmaktadır. Bu bölümde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders sınıflarında okuma becerisi geliştirilmesi için kullanılan metinlerin özgün ve uyarlanmış olarak ikiye ayrılan materyallere değinilmiştir.

Özgün Metin Kullanımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisi materyalleri olarak dil öğretimi sınıflarında özgün metinlerinden de yararlanır. Özellikle ileri düzeylerde özgün metinlerinin kullanımı öğrencilerin dil yeterliliği açısından onlara sorun yaşatmasa da temel ve orta düzeyde anlama açısından öğrencilere zor gelebilmekte ve onların ilgi ve motivasyonlarının düşmesine sebep olabilmektedir. Bu zorluklara rağmen dil öğretimi sınıflarında özgün metin kullanımını savunan bazı yaklaşımlar da vardır. Bu yaklaşımlar içinde yer alan örnek iletişimsel yaklaşımdır (Kınay, 2016: 290). İletişimsel dil öğretiminde çok yaygın bir ilke olarak bilinen özgün metin kullanma akımı, öğrencileri olabildiği kadar öğrendikleri dilin doğal örnekleriyle karşılaştırabilmek için bu metinlerin kullanılmasının ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır (Akt. Crossley, McCarthy, Louwerse & McNamara, 2007: 17).

Dil öğretiminde dilin doğal kimliğini korumak için özgün metinlerin olduğu gibi kullanılması konusunda birçok görüş bulunmaktadır. Bazı görüşlere göre dili olduğu gibi ve özgün bir şekilde göstermeyerek öğrencileri öğrendikleri dilin kendisini öğretmekten uzaklaştırabilir ve yapay bir şekilde öğrenimlerine yol açabilir. Bu görüşlere dayalı, bazı dilbilimciler sadeleştirilmiş metinlere yapılan değişiklikler sonucunda ortaya çıkan materyalleri uygun görmüyorlar ve dil öğretimi için özgün metinlerin kendilerini kullanılmasını öneriyorlar (Bakan, 2012: 35). Dilbilimcilerin savundukları görüşlerinin nedeni ise öğrencilerin öğrendikleri dile ait metinlerde karşılaştıkları gerçek dil örneklerini kendi hayatlarında da görebilme olasılığıdır.

Uyarlanmış Metin Kullanımı

Yabancı dil öğretiminde temel dil becerilerini geliştirmek için kullanılan materyaller büyük önem taşımaktadır. Yabancı ders sınıflarında materyal olarak uyarlanmış metinlerin kullanımı özgün metinlerinin karmaşıklığı ve içerdikleri kavramsal olarak yabancı ve yoğun sözcüksel ve sözdizimsel

yapıları yerine uygun görülebilmektedir. Çünkü özgün metinlerde bu karmaşık yapılar yabancı öğrencilerde bilişsel olarak zorlanmaya ve aşırı yüklenmeye yol açabilir. Böylelikle öğrencilerde öğrenme zevki ve öğrendikleri dile karşı ilgilerinin kaybedilmesine neden olabilir. İncelenen çalışmalara göre bu doğrultuda öğrencilerin kaygısı metin uyarlamasının en büyük nedenlerinden biridir. Ancak yapılan bu çalışmalar temel ve orta düzeydeki öğrencilerin okuma ve dinlemeye yönelik kaygılarının olduğunu destekler niteliktedir (Kınay, 2016: 292).

İkinci veya yabancı dil öğretiminde kullanılan girdinin rolünün büyük olduğu araştırmacılar (Memiş, 2021) tarafından belirtilmektedir. Bu girdiyi yabancı dil öğretimi sınıflarında anlaşılabilir ve kolaylaştırılabilir yapmak için genellikle hedef metni hedef kitlenin dil düzeylerine uygun uyarlama yapıldığı görülmektedir. Yıllar boyunca, özgün metinler, yazınsal materyaller olarak, öğrencilerin okuyabilmesi düzeyine hazırlamak için, sadeleştirilmiş (simplified), değiştirilmiş (modified), uyarlanmış (adapted) düzenlenmiş (edited), ayarlanmış (adjusted) ya da yeniden düzenlenmiştir (revised) (Young, 1999: 350). Metin kullanımında metin ile ilgili yapılan uyarlamalar farklı biçimlerde olabilmektedir. Yazılı metinler düzeyinde girdinin genellikle sözdizimsel yapı ve sözlük açısından daha anlaşılabilir metinler hazırlamak için uyarlama yapılmaktadır (Akt. Crossley vd., 2012: 90). İkinci veya yabancı dil öğretiminde dil girdisi olarak kullanılan metinlerin uyarlanmış metin veya özgün metin olarak kullanılması açısından hangisinin daha uygun olabileceği fikri için ortak bir fikir birliğine ulaşılmaya da araştırmacılar özgün metinlerin içerik, karmaşık dil bilgisi yapısı, söz varlığı açısından temel ve orta düzeyleri öğrencileri için fazla zor olacağı düşüncesini sürdürmektedirler. Bu nedenler ise dikkate alındığında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında da özgün metinlerin öğrenci düzeylerine göre uyarlanması önemi ve bu alanda gerekli konulardan olduğu düşünülmektedir.

Metin uyarlamasının pek çok eğitimci tarafından savunulduğu görülmektedir. Özgün metinlerin dilsel ve içeriksel konusu açısından temel ve orta düzeyinde yabancı öğrencileri için uygun olmadığı açıklanmaktadır. Berardo (2006: 65), özgün metinlerinin dezavantajlarını şu şekilde açıklamıştır:

1. Kültürel olarak çok yönlüdür. Dil topluluğu dışındayken anlamak zordur.
2. Özgün metinlerdeki söz varlığı öğrencinin acil gereksinimleri ile ilişkili olmayabilir.
3. Özgün metinlerde yer alan çok sayıda yapı, metinleri karmaşıktırdığından temel ve orta düzeyi öğrencileri için bu metinleri çözümlenmede sorun yaşarlar.
4. Özgün metinler özel bir hazırlık gerektirir, çok zaman alabilir.

Bu dezavantajlara dikkat edildiği zaman, özgün metinlerin uyarlama yapılmadan yabancı dil sınıflarında kullanılması temel ve orta düzeyi yabancı dil öğrencileri için zorlayıcı olduğu söylenebilir.

Metin uyarlama birçok farklı amaçlar için yapılmaktadır. Bu amaçlardan biri, yukarıda da değinildiği gibi, yabancı dil öğretiminde kullanılan metinleri temel ve orta düzeydeki öğrenciler için düzeylerine uygun biçimde uyarlama yaparak hazırlanmasıdır. Durmuş (2013: 395), konu ile ilgili çeşitli bilimsel araştırmalara yönelik en çok veri üreten ve sağlayan bu alanda, okuduğunu anlama konusunda zorluklarla karşılaşan ve bu nedenle öğrenme süreçlerinde sürekli yoğun kaygılar ve endişeler taşıyan dil öğrencileri için hazırlanan okuma metinlerin genellikle uyarlanmış biçimde ortaya konulduğunu vurgulamaktadır.

Crossley vd. (2012: 91), metin uyarlamasının üç türünden biri olarak ele alınan sadeleştirme işleminin uygulanma sürecinde metin yazarlarının iki seçeneğe sahip olduğunu belirtmiştir: yapısal yaklaşım ve

sezgisel yaklaşım. Yapısal yaklaşımda kapsamlı okuma vasıtasıyla ilerleyen öğrencilerin dil edinimlerini hedefleyen derecelendirilmiş okuyucu planları bulunur. Diğer yaklaşım, sezgisel yaklaşımdır. Bu yaklaşımda yazar, metni neyi daha okunabilir yaptığı hakkındaki inanışlarından ve basit öz sezilerinden etkilenir.

Yabancı dil öğretimi sınıflarında metinleri, düzeylere uygun ve daha anlaşılabilir yapmak için farklı yaklaşımlar vardır. Yabancı dil öğretimi sınıflarında dil eğitimi amaçlı özgün bir metinden yararlanmak istenildiğinde, özgün metindeki tümceler daha kısa tümcelere dönüştürülerek, az kullanılan ve çok yaygın olamayan ifadeler, sözcükler ve deyimsele ifadeler daha anlaşılır biçimlere ifade edilerek, çok karmaşık tümcelerin kullanılmasından kaçınılarak ve daha basit tümce yapıları kullanılarak sunulabilir. Eğer bir metnin bilgi içeriğini ve anlamını koruyarak sözdizimsel karışıklığı az düzeye düşüren işlemler yapılıyorsa, böylelikle sözdizimi düzeyinde bir uyarlama yapılmaktadır ve eğer sözcüksel karışıklığı azaltan işlemler yapılıyorsa söz varlığı düzeyinde bir uyarlama yapıldığı söylenebilir (Kınay, 2016: 299).

Yukarıda anlatılan bilgilere bakıldığında, sözdizimi düzeyinde uyarlama yaparken, karmaşık tümceleri ve uzun olan tümceleri hedef öğrencilerimizin düzeyine getirmek söz konusu oluyor. Özellikle Türkçede sondan eklemeli bir dil olduğundan dolayı, ekler birbirine bağlanarak birden fazla tümce oluşturur ve özellikle eğer o eklerin bir kısmı öğrencinin bilmediği ve daha öğrenmediği eklerden oluşuyorsa öğrenci için anlamakta güçlük yaşatabilir. Bunu engellemek için, metinlere sözdizimsel uyarlama yaparak, zor karmaşık sözdizimine sahip olan tümceleri parçalara ayırarak daha kısa tümceler oluşturulabilir. Dikkat edilmesi gereken husus, bu işlemi yaparken metnin anlamsal yapısı ve bütünlüğünün bozulmamasıdır.

Yöntem

Bu çalışmada betimsel bir çalışma olan nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım & Şimşek, 2016: 189). Analizleri yapılacak olan materyaller veri toplamaya da kaynaklık etmiştir.

Araştırmanın uygulama bölümünde İran’da Allame Tabatabai Üniversitesinde, Türkoloji bölümünde okuyan 1. sınıf öğrencileri üzerinde, dil yeterliliklerine uygun Türk edebiyatında yazılmış eserlerden uyarlanmış yapılan metinler uygulanmıştır. Bu uygulamada, metinler ile ilgili öğrencilere sorular sorulmuştur ve öğrencilerin bu sorulara verdikleri cevaplar incelenmiştir. Bu metinlerin öğrencilerin okuma becerisinin geliştirilmesi konusunda etkisi olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Betimsel araştırma modeli bu araştırmaya uygun görülmektedir.

Tablo 6. 1 ve 2. Grup Katılımcılarının Demografik Özellikleri

Özellik	Kategori	Sayı
Ülke	İran	25
Cinsiyet	Kadın	21
	Erkek	4
Dil Düzeyi	B1	25
	Lisans Eğitimi Almak	25
	Ticaret Yapmak	6
Türkçe Öğrenme Amacı	Tercüman Olmak	12

	Tur Liderliği Yapmak	3
	Türkiye'ye Gitmek	15
	Türkiye'de Yaşamak	5
	Türk Kültürünü Öğrenmek	20
	Yeni Bir Yabancı Dil Öğrenmek	18
	Diğer	3
En Çok Zorlandıkları Beceri	Konuşma	15
	Yazma	5
	Okuma	21
	Dinleme	8
	Dil Bilgisi	7
Kütüphanedeki kitapları Kullanma Sıklığı	Her zaman	-
	Bazen	-
	Az	21
	Hiç	16
Hangisinden Dolayı Az veya Hiç Kullanım Nedeni	Düzeğe Uygun Olmadığı İçin	21
	Zevk Almadığı İçin	18
	Çok Yararlı Bulmadığı İçin	15

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak *Öğrenci Bilgi Formu* ve *Okuduğunu Anlama Envanteri* oluşturulmuştur. 2019–2020 eğitim yılında İran'da Allameh Tabataba'i Üniversitesinde Türkoloji Bölümünde okuyan 1. sınıf güz dönemindeki öğrenciler üzerinde yapılmış olan uygulama sonuçları incelenmiştir. Sonuçlar incelenerek iki grup arasındaki farklılıklara değinilmiştir. Böylece uyarlanmış metinler kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde etkili olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada yer alan katılımcıların kişisel ve eğitim bilgileri özellikleri *Öğrenci Bilgi Formu* (bk. Ek 1) ile elde edilmiştir. Araştırmada uyarlanmış özgün metinler (bk. Ek 2, Ek 4, Ek 6 ve Ek 8) ise Türk edebiyatından seçilmiştir ve bu metinlerin hem özgün hem de uyarlanmış şekli esas alınarak hazırlanan özgün soru örnekleri (bk. Ek 3, Ek 5, Ek 7 ve Ek 9) kullanılmıştır. Metinler seçilirken seviyeye uygunluğu (içerik, söz varlığı ve dil yapısı) açısından hem özgün hâlleri ile hem de uyarlanmış hâlleri Gazi TÖMER öğretim elemanlarından 5 uzmanın görüşüne sunulmuş ve gerekli uyarılardan sonra metinler yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, uyarlanmış metinlerin öğrencilerin okuma–anlama becerileri üzerinde etkisi olup olmadığını incelemek doğrultusunda öğrencilerin cevap kâğıtları ve sorulara verdikleri cevaplar veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin okuduklarını anlama becerileri doğrultusunda Türk edebiyatından; B1 düzeyi için, tür olarak, mektup, gezi yazısı, hikâye ve deneme yazıları kullanılmıştır. Mektup türünden, Memduh Şevket Esenal'ın *Kızım mektupları* adlı eserinden *Kızım Canım* adlı mektubu, Sait Faik Abasıyanık'ın *Semaver* adlı eserinden *Semaver* hikâyesi, Mustafa Kutlu'nun *Şehir Mektupları* adlı eserinden *Çocuklar ve Bisikletler* adlı deneme metin türü, Hayri Bostan'ın Ankara Dergisinde *İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi* adlı yazdığı gezi yazısı metinleri seçilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın uygulama kısmından elde edilen veriler incelenmiştir. 1 ve 2. Grup öğrencilerine özgün ve uyarlanmış metinlere ait sorular sorulmuştur. Grupların sorulara verdikleri cevapların sonuçları hem grupların kendi içinde hem de iki grup arasındaki farklılıklar karşılaştırarak elde edilmiştir.

Tablo 7. B1 Düzeyi Metinlerde Okuduğunu Anlama Düzeyinin 1 ve 2. Gruplarına Göre Farklılıkları

Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
1. Grup	13	17,88	232,50	14,500	,001
2. Grup	12	7,71	92,50		

Tablo 7'deki bulgular incelendiğinde 1 ve 2. Grupların B1 düzeyi metinlerinde okuduğunu anlama düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($U=14,500$; $p < ,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde 1. Gruptaki (U) öğrencilerin B1 düzeyindeki metinlerde okuduğunu anlama düzeylerinin 2. Gruptan (Ö) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu; 1. Grupta (U) yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinin 2. Grupta (Ö) yer alan öğrencilerden anlamlı olarak farklı olduğunu göstermektedir. Bu da öğrencilerin uyarlanmış metinlerde daha başarılı olduklarını göstermektedir.

Tablo 8. 1 ve 2. Gruptaki Öğrencilerin B1 Metinlerini Okuduğunu Anlama Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılıkları

Grup	Cinsiyet	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
1. Grup	Kadın	11	7,05	77,50	10,500	,921
	Erkek	2	6,75	13,50		
2. Grup	Kadın	10	6,55	65,50	9,500	,914
	Erkek	2	6,25	12,50		

Tablo 8'deki bulgular incelendiğinde 1 ve 2. Gruptaki öğrencilerin B1 metinlerini okuduğunu anlama düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($U=10,500$; $p > ,05$; $U=9,500$; $p > ,05$).

Tablo 9. B1 Düzeyi Öyküleyici ve Bilgilendirici Metinlerde Okuduğunu Anlama Düzeyinin 1 ve 2. Gruplarına Göre Farklılıkları

	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Öyküleyici	1. Grup	13	16,92	220,00	27,000	,004
	2. Grup	12	8,75	105,00		
Bilgilendirici	1. Grup	13	18,00	234,00	13,000	,000
	2. Grup	12	7,58	91,00		

Tablo 9'daki bulgular incelendiğinde 1 ve 2. Grupların B1 düzeyinde hem Gruplar arasında hem de metin türleri bakımından okuduğunu anlama düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. ($U=27,000$; $p < ,05$; $U=13,000$; $p < ,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde 1. Gruptaki (U) öğrencilerin B1 düzeyindeki öyküleyici ve bilgilendirici metinlerde okuduğunu anlama düzeylerinin

2. Gruptan (Ö) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu 1. Grupta (U) yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinin 2. Grupta (Ö) yer alan öğrencilerden anlamlı olarak farklı olduğunu göstermektedir.

B1 Düzeyi 1. Grup (U) için Uygulanan Uyarlanmış Metinlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde B1 düzeyi 1. Grup (U) için uygulanan uyarlanmış metinlere ait sorulara öğrenciler tarafından verilen cevaplara yer verilmiştir. B1 düzeyi için, sırayla, "Semaver, Kızıma Mektuplar, Çocuklar ve Bisikletler, İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi " metinlerine ait sorulara 1. Gruptaki (U) katılımcılar tarafından verilen cevaplar incelenmiştir. Her metne ait 8 soru sorulmuştur.

Semaver Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin "Semaver" metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin çoğu (9 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya öğrencilerin hepsi (13 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya da yine öğrencilerin çoğu (10 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda da öğrencilerin çoğu (11 öğrenci) doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 11 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin 12'si doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 10 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 12'si doğru cevaplamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *Semaver* metninde, öğrencilerin soruları cevaplarken zorlanmadıkları görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu anlaşılabılır.

Kızıma Mektuplar Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin "Kızıma Mektuplar" metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin hepsi (13 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya da öğrencilerin birçoğu (10 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya da yine öğrencilerin çoğu (12 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda öğrencilerin hepsi (13 öğrenci) doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 12 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin 12'si doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 10 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 11'i doğru cevaplamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *Kızıma Mektuplar* metninde, öğrencilerin soruları cevaplarken zorlanmadıkları görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu anlaşılabilir.

Çocuklar ve Bisikletler Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin “Çocuklar ve Bisikletler” metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin hepsi (13 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya öğrencilerin hepsi (13 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya da yine öğrencilerin çoğu (9 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda da öğrencilerin çoğu (12 öğrenci) doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 10 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin 10'u doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 12 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 12'si doğru cevaplamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *Çocuklar ve Bisikletler* metninde, öğrencilerin soruları cevaplarken zorlanmadıkları görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu anlaşılabilir.

İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin “İstanbul'u düşünmek, yaşamak, düşlerde gezmek şimdi” metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin çoğu (9 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya da öğrencilerin birçoğu (12 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya da yine öğrencilerin çoğu (12 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda da öğrencilerin çoğu (11 öğrenci) doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 12 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin 7'si doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu öğrencilerin hepsi doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 12'si doğru cevaplamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *İstanbul'u düşünmek, yaşamak, düşlerde gezmek şimdi* metninde, öğrencilerin kısmen zorlandıkları soruların 1 ve 7 soruları (doğru/yanlış, ve çoktan seçmeli) olduğu görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu anlaşılabilir.

B1 Düzeyi 2. Grup (Ö) için Uygulanan Özgün Metinlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde B1 düzeyi 2. Grup (Ö) için uygulanan özgün metinlere ait sorulara öğrenciler tarafından verilen cevaplara yer verilmiştir. B1 düzeyi için, sırayla, "Semaver, Kızıma Mektuplar, Çocuklar ve Bisikletler, İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi" metinlerine ait sorulara 2. Gruptaki (Ö) katılımcılar tarafından verilerin cevaplar incelenmiştir. Her metne ait 8 soru sorulmuştur. Her soru için öğrencilerin verdikleri cevaplar ayrı ayrı şekilde tablolar oluşturularak incelenmiştir.

Semaver Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin "Semaver" metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin 4'ü doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya da öğrencilerin yarısı (6 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya öğrencilerin 5'i doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda da yine öğrencilerin 5'i doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 5 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin 8'i doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 7 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 9'u doğru cevaplamıştır

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *Semaver* metninde, öğrencilerin çok zorlandıkları ve soruların çoğuna cevap vermedikleri görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru ve yanlış cevapları vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılmadığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olmadığı anlaşılabilir.

Kızıma Mektuplar Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin "Kızıma Mektuplar" metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin 5'i doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya öğrencilerin 3'ü doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya öğrencilerin 4'ü doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda da öğrencilerin yarısı (6 öğrenci) doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 5 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin 5'i doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 9 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 7'si doğru cevaplamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *Kızıma Mektuplar* metninde, öğrencilerin bir önceki metne göre daha çok zorlandıkları ve soruların çoğuna cevap vermedikleri görülmektedir ve genel olarak erkekler ve

kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru ve yanlış cevapları vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılması sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olmadığı anlaşılabilir.

Çocuklar ve Bisikletler Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin “Çocuklar ve Bisikletler” metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin 6’sı doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya da öğrencilerin birçoğu (8 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya 5 öğrenci doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda da öğrencilerin yarısı (6 öğrenci) doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 8 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu öğrencilerin çoğu (10 öğrenci) doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 10 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 9’u doğru cevaplamıştır

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *Çocuklar ve Bisikletler* metninde, öğrencilerin çok zorlandıkları soruların 1, 3 ve 4 soruları (çoktan seçmeli ve kısa cevaplı,) olduğu görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru ve yanlış cevap vermişlerdir ve soruların birçoğunu cevaplamamışlardır. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılması sonucuna varılmıştır.

İstanbul’u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi Metnine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin “İstanbul’u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi” metnine verdikleri cevaplar şunlardır:

- Birinci soruya öğrencilerin 7’si doğru cevap vermiştir.
- İkinci soruya da yine öğrencilerin 7’si doğru cevap vermiştir.
- Üçüncü soruya öğrencilerin çoğu (9 öğrenci) doğru cevap vermiştir.
- Dördüncü soruda öğrencilerin 7’si doğru cevapta bulunmuştur.
- Beşinci soruyu 6 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Altıncı soruyu 1 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Yedinci soruyu 8 öğrenci doğru cevaplamıştır.
- Sekizinci soruyu öğrencilerin 10’u doğru cevaplamıştır

Yukarıdaki bilgilerden hareketle *İstanbul’u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi* metninde, öğrencilerin kısmen zorlandıkları soruların 1, 2, 4 ve 5 soruları (doğru/yanlış, kısa cevaplı, çoktan seçmeli) olduğu görülmektedir ve altıncı soruda öğrencilerin çok zorlandıkları fark edilmiştir. Genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru veya yanlış cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılması sonucuna varılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada B1 düzeyinde, 1. Grup (U) öğrencilerin metinlerle ilgili soruların cevaplarına göre soru tipleriyle ilgili aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- *Semaver* metninde, genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda doğru/yanlış, çoktan seçmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tiplerinin çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin bu soruları yanıtlarken zorlanmadıkları görülmektedir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı ve öğrencilerin bu tip sorularda başarılı oldukları sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu da söylenebilir.

- *Kızıma Mektuplar* metninde, genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda çoktan seçmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tiplerinin çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin soruları cevaplarırken zorlanmadıkları görülmektedir ve bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu da anlaşılabilir.

- *Çocuklar ve Bisikletler* metninde, genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda çoktan seçmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tiplerinin çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin soruları cevaplarırken zorlanmadıkları görülmektedir ve bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu da söylenebilir.

- *İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi* metninde, öğrencilerin kısmen zorlandıkları soruların 1 ve 7. soruların (doğru/yanlış ve çoktan seçmeli) olduğu görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olduğu da anlaşılabilir.

Araştırmada B1 düzeyinde, 2. Grup (Ö) öğrencilerin metinlerle ilgili soruların cevaplarına göre soru tipleriyle ilgili, aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- *Semaver* metninde, genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda doğru/yanlış, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, açık uçlu soru tiplerine eşit oranda yanlış cevapları vermişlerdir. Bundan hareketle öğrencilerin çok zorlandıkları ve soruların çoğuna cevap vermedikleri görülmektedir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılmadığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olmadığı da anlaşılabilir.

- *Kızıma Mektuplar* metninde, öğrencilerin çok zorlandıkları ve soruların çoğuna cevap vermedikleri görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda çoktan seçmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tiplerinin çoğuna doğru cevap verememişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılmadığı sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle metnin düzeye uygun olmadığı da anlaşılabilir.

- *Çocuklar ve Bisikletler* metninde, öğrencilerin çok zorlandıkları soruların 1, 3 ve 4. soruların (çoktan seçmeli ve kısa cevaplı,) olduğu görülmektedir ve genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna yanlış cevap vermişlerdir ve soruların birçoğunu cevaplamamışlardır. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılmadığı sonucuna varılmıştır.

- *İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi* metninde, öğrencilerin kısmen zorlandıkları soruların 1, 2, 4 ve 5. soruların (doğru/yanlış, kısa cevaplı, çoktan seçmeli) olduğu görülmektedir ve

altıncı soruda öğrencilerin çok zorlandıkları fark edilmiştir. Genel olarak erkekler ve kadınlar eşit oranda soruların çoğuna doğru veya yanlış cevap vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak bu metnin öğrenciler tarafından kolaylıkla anlaşılması sonucuna varılmıştır.

Bu araştırmada, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesindeki dil yeterliliklerine uygun özgün ve uyarlanmış edebî metinlerin öğrencilerin okuma anlaması ve motivasyonu üzerindeki etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Bu alanda çalışan veya çalışacak eğitimcilere, araştırmacılara, materyal hazırlayanlara ve farklı dil araştırmacılarına şu öneriler sunulmaktadır:

1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilerin amaç dilin hem dil hem de kültür açısından öğrenebilmeleri için o dile ait edebî metinlerden öğrencilerin düzeylerine uygun bir şekilde uyarlanarak kullanılmalıdır.
2. Dil öğretiminde metinler kadar, öğrencilerin doğru ve güvenilir bir ölçme değerlendirme yapılmasını sağlayan unsur sorulardır. Dil öğretiminde metinlerle ilgili hazırlanan soru tipleri de çok önemlidir. Öğrencilerin anlama düzeylerini, öğrenme hızını, oranını doğru ve güvenilir olarak verecek soru tipleri hazırlamak gerekir. Bu da uygun düzeyde farklı soru tiplerinden olmalıdır.
3. Yabancı dil öğretiminde hedef kitlenin amacına uygun bir dil öğretimi (beceri, yöntem, teknik vb) belirlenmeli ve buna göre metinler ve sorular oluşturulmalıdır.
4. Yabancı dil sınıflarında öğrencilerin okuma-anlama becerilerini geliştirmek amacıyla düzeye uygun dilin inceliklerini yansıtan çeşitli türden edebî metinlerden yararlanılmalı ve öğrencilere sıklıkla metin okutturulmalıdır. Özellikle öğrencilerin ders dışı zamanlarında Türk edebiyatındaki edebî eserlerden uyarlamalar yaparak bunların okunması sağlanmalıdır.
5. Yabancı dil öğretiminde metin uyarlama, öğretimi kolaylaştırma yönünde geliştirilmelidir.
6. Yabancı dil sınıflarında hedef dile ait özgün metinlerin öğretmenler tarafından ders materyali olarak kullanabilmeleri açısından öğrencilerin dil yeterliliklerine/kazanımlarına dikkat edilerek uyarlama yapılmalıdır.
7. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bu araştırmada da tespit edildiği gibi metin uyarlama yapılırken öğrencilerin dil yeterliliklerine önem vermek dil öğretimi ve öğrenimi açısından çok büyük rol oynamaktadır.

Kaynakça

- Abasıyanık, S. F. (2012). *Semaver*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür.
- Bakan, H. (2012). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Sait Faik Abasıyanık, 'Meserret Oteli'*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Berardo, S. A. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The reading matrix*, 6(2), 60-69.
- Bostan, H. (2010). İstanbul'u düşünmek, yaşamak, düşlerde gezmek şimdi. *Ankara Dergisi*. 65, 80-81.
- Common European Framework Of Reference For Languages: Learning, Teaching, Assessment (2018). www.coe.int/lang-cefr sayfasından erişilmiştir.

- Crossley, S. A., Allen, D. & Mcnamara, D. S. (2012). Text simplification and comprehensive input: A case for intuitive approach. *Language Teaching Research*, 16(1), 89-108.
- Crossley, S. A., McCarthy, P. M., Louwrese, M. M. & McNamara M. S. (2007). A linguistic analysis of simplified ana authentic texts. *The Modern Language Journal*, 91(1), 15-30.
- Durmuş, M. (2013). İkinci/Yabancı dil öğretiminde özgün ve değiştirilmiş dilsel girdi üzerine. *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(1) Winter.
- Durmuş, M. (2013). İkinci/Yabancı dil öğretiminde sadeleştirilmiş metin sorunları üzerine. *Bilig Bahar*, 65, 135-150.
- Islam, C. & Mares, C. (2003). Developing materials for language teaching. Tomlinson, B (Ed), *Adapting classroom materials* içinde (s. 86-100). London: Cambridge University.
- Kara, M. (2010). Oyunlarla yabancılara Türkçe öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27(27), 407-421.
- Kınay, D. F. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama. Baruk Tüfekçioğlu ve Faruk Yıldırım (Ed). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kutlu, M. (2016). *Şehir mektupları*. İstanbul: Dergâh.
- Memiş, M. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminin güncel sorunları*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Nesin, A. (2019). *Şimdiki çocuklar harika*. İstanbul: Nesin.
- Sabahattin, A. (2017). *Değirmen*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Uyguner, M. (2001). *Memduh Şevket Esendal bütün eserleri-17 kızına mektuplar*. Ankara: Bilgi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.
- Young, D. J. (1999). Linguistic simplification of SL reading material: Effective instructional practice?. *The Modern Language Journal*, 83, 350-366.
- Zorlutuna, H. N. (2018). *Benim küçük dostlarım*. İstanbul: Timaş.

EKLER

Ek 1. Öğrenci Bilgi Formu

A) Öğrencinin Kişisel Bilgileri

1. Adınız ve Soyadınız: -----
 2. Doğum Yeriniz: -----
 3. Cinsiyetiniz: Kadın Erkek
 4. E-Posta:-----

B) Öğrencinin Eğitim Bilgileri

1. Okuduğunuz Üniversitenin Adı:-----
 2. Bölümünüz :-----
 3. Dil Düzeyiniz:
 A1 A2 B1 B2 C1
 4. Üniversiteye başlamadan önce, Türkçe biliyor muydunuz?
 Biliyordum Az biliyordum Hiç bilmiyordum
 4.a. Eğer biliyorsanız Türkçeyi nereden öğrendiniz?
 Dil kursundan Televizyondan / İnternetten Ders materyallerinden
 Ailem ve yakın arkadaşımдан
 5. Başka bir yabancı dil biliyor musunuz?
 Evet Hayır
 5.a. Biliyorsanız bunlar hangileri? -----
 6. Ana diliniz nedir?
 Farsça Azerbaycan Türkçesi Kürtçe Arapça
 7. Size Türkçeyi daha iyi öğrenmede ana dilinizin etkisi var mıydı?
 Evet Hayır Kısmen
 7.a. Nasıl bir etkisi vardır? Açıklayınız.-----
 8. Türkçe öğrenme amacınız nedir?
 Lisans eğitimi almak Ticaret yapmak Tercüman olmak Tur liderliği yapmak
 Türkiye'ye gitmek Türkiye'de yaşamak Türk kültürünü öğrenmek Yeni bir
 yabancı dil öğrenmek Diğer
 9. Okuduğunuz üniversitede dil eğitimi sürecinizde her dört temel beceri olan konuşma, yazma,
 okuma ve dinlemeye yönelik eğitim yeterince veriliyor mu?
 Evet Hayır Kısmen
 10. Dil eğitimi sürecinizde en çok zorlandığınız beceri hangisidir/ hangileridir?
 Konuşma Yazma Okuma Dinleme Dil bilgisi
 11. Okuduğunuz üniversitede Türkçenizi ilerletmek için yeterince kaynak (düzeyle uygun okuma
 kitapları, Türkçe eğitim setleri, sözlükler, ansiklopediler, alıştırma kitapları, dergiler vs.) var mıdır?
 Evet Hayır Kısmen
 12. Üniversitenizde bölümünüze ait kütüphane var mıdır? Bu kütüphanedeki kitaplar güncel midir?
 Evet Hayır Kısmen
 13. Bölümünüzün kütüphanesindeki kitapları ne sıklıkta kullanıyorsunuz?
 Her zaman Bazen Az Hiç
 13.a. Bölümünüzdeki kitapları aşağıdaki nedenlerden hangisinden dolayı az veya hiç
 kullanmıyorsunuz?
 Düzeye uygun olmadığı için Zevk almadığım için Çok yararlı bulmadığım için
 14. Türkçe öğretimiyle ilgili eklemek istediğiniz başka hususlar varsa yazınız.

Ek 2. Semaver Özgün ve Uyarlanmış Metin

Özgün Metin	Uyarlanmış Metin
<p style="text-align: center;">Semaver</p> <p>Sabah ezanı okundu. Kalk yavrum, işe geç kalacaksın. Ali nihayet iş bulmuştu. Bir haftadır fabrikaya gidiyordu. Anası memnundu. Namazını kılmış, duasını yapmıştı. İçindeki Cenabı Hakl'la beraber oğlunun odasına girince uzun boylu, geniş vücudu ve çok genç çehresiyle rüyasında makineler, elektrik pilleri ampuller, makine yağları sürünen ve bir dizel motoru homurtusu işiten oğlunu evvela uyandırmaya kıyamadı. Ali işten çıkmış gibi terli ve pembeydi.</p> <p>Halıcioğlu'ndaki fabrikanın bacası, kafasını kaldırmış, bir horoz vekarıyla sabaha, Kâğthane sırtlarında beliren fecri-kâzibe bakıyordu. Neredeyse ötecekti. Ali nihayet uyandı. Anasını kucakladı. Her sabah yaptığı gibi yorganı kafasına büsbütün çekti. Anası yorgandan dışarıda kalan ayaklarını gıdıkladı. Yataktan bir hamlede fırlayan oğluya beraber tekrar yatağa düştükleri zaman bir genç kız kahkahasıyla gülen kadın mesut sayılabilirdi. Mesutları çok az bir mahallenin çocukları değil miydiler? Anasının çocuğundan, çocuğun anasından başka gelirleri var mıydı? Yemek odasına kucak kucağa geçtiler. Odanın içini kızarmış bir ekmek kokusu dolduruyordu. Semaver, ne güzel kaynardı. Ali semaveri, içinde ne ıstırap, ne grev,ne de kaza olan bir fabrikaya benzetirdi. Ondan yalnız koku,buhar ve sabahın saadeti istihsal edilirdi. Sabahleyin Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen salep güğümü hoşuna giderdi. Sonra sesler. Halıcioğlu'ndaki askeri mektebin borazanı, fabrikanın uzun ve bütün Haliç'i çınlatan düdüğü, onda arzular uyandırır, arzular söndürürdü. Demek ki Alimiz biraz şairceydi. Büyük değirmende bir elektrik amelesi için hassasiyet, Haliç'e büyük transatlantikler sokmaya benzerse de biz, Ali,Mehmet, Hasan biraz böyleyizdir. Hepimizin gönlünde bir aslan yatar. Ali annesinin elini öptü.sonra şekerli bir şey yemiş gibi dudaklarını yaladı. Annesi gülüyordu. O annesini her öpüşte,böyle bir defa yalanmayı adet etmişti. Evin küçük bahçesindeki saksıların içinde fes! Egenler vardı. Ali birkaç fesleğen yaprağını parmaklarıyla ezerek avuçlarını</p>	<p style="text-align: center;">Semaver</p> <p>Sabah ezanı okundu. Kalk yavrum, işe geç kalacaksın. Ali nihayet iş buldu. Bir haftadan beri fabrikaya gidiyordu. Annesi memnundu. Namazını kıldı, duasını yaptı. İçindeki Cenabı Hakl'la beraber oğlunun odasına girince uzun boylu, geniş vücudu ve çok genç oğlunu uyurken izledi. Ali, rüyasında makineler, elektrik pilleri ampuller, makine yağları sürünen ve bir dizel motoru homurtusu duyuyormuş gibiydi. Anne, oğlunu uyandırmaya kıyamadı. Ali işten çıkmış gibi terli ve pembeydi.</p> <p>Halıcioğlu'ndaki fabrikanın bacası, sanki kafasını kaldırmış, bir horoza benziyor gibi sabaha, Kâğthane sırtlarında beliren geçici aydınlığa bakıyordu. Az kala ötecekti. Ali nihayet uyandı. Annesini kucakladı. Her sabah yaptığı gibi yorganı kafasına büsbütün çekti. Annesi yorgandan dışarıda kalan ayaklarını gıdıkladı. Yataktan birdenbire fırladılar tekrar yatağa düştüler. Annesi, yatağa düştükleri zaman kahkahaları bir genç kıza benzer gibi, kadın mutlu sayılabilirdi. Mutlulukları çok az bir mahallenin çocukları değil miydiler? Annesinin çocuğundan, çocuğun annesinden başka gelirleri var mıydı? Yemek odasına kucak kucağa geçtiler. Odanın içini kızarmış bir ekmek kokusu dolduruyordu. Semaver, ne güzel kaynardı. Ali semaveri, bir fabrikaya benzetirdi. İçinde ne ıstırap, ne grev, ne de kaza olan bir fabrikaya. Bu fabrikadan yalnız koku,buhar ve sabahın mutluluğu elde edilirdi.</p> <p>Sabahları Ali iki şeyden çok hoşlanırdı. Birisi semaver, diğeri fabrikanın önünde bekleyen salep güğümüydü. Sonra sesler. Halıcioğlu'ndaki askeri mektebin borazanı, fabrikanın uzun ve bütün Haliç'i çınlatan düdüğü, Ali'de arzular uyandırır ve arzular söndürürdü. Demek ki Ali'miz biraz şairceydi. Büyük değirmende bir elektrik amelesi için hassasiyet, Haliç'e büyük yolcu gemisi sokmaya benzerse de biz, Ali, Mehmet, Hasan biraz böyleyizdir. Hepimizin gönlünde elde etmek istediğimiz büyük şeyler vardır. Ali annesinin elini öptü. Sonra şekerli bir şey yemiş gibi dudaklarını yaladı. Annesi gülüyordu. O annesini her defa öderken böyle yapardı ve buna alışmıştı. Evin küçük bahçesindeki saksıların içinde fesleğenler vardı. Ali birkaç fesleğen yaprağını parmaklarıyla ezerek avuçlarını koklaya koklaya uzaklaştı. Sabah serin,</p>

koklaya koklaya uzaklaştı. Sabah serin, Haliç sisliydi. Arkadaşlarını sandal iskalesinde buldu; hepsi de dinç delikanlılardı. Beş kişi Halıcıoğlu'na geçtiler.

Ali bütün gün zevkle, hırsıyla, iştiyakla çalışacak. fakat arkadaşlarından üstün görünmek istemeden. Onun için dürüst, gösterişsiz işleyecek. Yoksa işinin fiyakasını da öğrenmiştir. Onun ustası İstanbul'da bir tek elektrikçiydi. Bir Atman'dı. Ali'yi çok severdi. İşinin dalaveresini, numarasını da öğretmişti. Kendi kadar usta ve becerikli olanlardan daha üstün görünmenin esrarı çeviklikte, acelede, aşağı yukarı sporda, yani gençlikteydi.

Akşama, arkadaşlarına yeni bir dost, yeni bir kafadar, ustalarına sağlam bir işçi kazandırdığına emin ve memnun evine döndü. Anasını kucakladıktan sonra karşı kahveye, arkadaşlarının yanına koştu. Bir pastra oynadılar. Bir heyecanlı tavlada partisi seyretti. Sonra evinin yolunu tuttu. Anası yatsı namazını kılıyordu. Her zaman yaptığı gibi anacığının önüne çömeldi. Seccadenin üzerinde taklalar attı. Dilini çıkardı. Nihayet kadını güldürmeye muvaffak olduğu zaman, kadıncağız selam vermek üzereydi.

Anası:

- Ali be, günah be yavrum, dedi. Günah yavrucuğum, yapma!

Ali:

- Allah affeder ana, dedi.

Sonra saf, masum sordu:

- Allah hiç gülmez mi?

Yemekten sonra Ali, bir Natpinkerton okumaya aldı. Anası ona bir kazak örüyordu. Sonra yükün içinden lavanta çiçeği kokan şilteler serip yattılar.

Anası sabah namazı okunurken Ali'yi uyandırdı.

Kızarmış ekmek kokan odada semaver ne güzel kaynardı. Ali semaver, içinde ne ıstırap, ne grev, ne de patron olan bir fabrikaya benzetirdi. Onda yalnız koku, buhar ve sabahın saadeti istihsal edilirdi.

Ali'nin annesine ölüm, bir misafir, bir başörtülü, namazında niyazında bir komşu hanım gelir gibi geldi. Sabahları oğlunun çayını,

Haliç sisliydi. Arkadaşlarını sandal iskalesinde buldu. hepsi de güçlü delikanlılardı. Beş kişi Halıcıoğlu'na geçtiler.

Ali bütün gün zevkle, hırsıyla, büyük bir istekle çalışacak. Fakat arkadaşlarından üstün görünmek istemiyordu. Onun için dürüst, gösterişsiz çalışmak daha önemliydi. Yoksa işinin fiyakasını da öğrenmiştir. Onun ustası İstanbul'da bir tek elektrikçiydi. Bir Alman'dı. Ali'yi çok severdi. İşinin hilesini, numarasını da öğretmişti. Kendi kadar usta ve becerikli olanlardan daha üstün görünmenin esrarı çeviklikte, acelede, aşağı yukarı sporda, yani gençlikteydi.

Akşam, Ali işi bitince arkadaşlarına düşüncesi yakın olan yeni bir dost, , ustalarına sağlam bir işçi kazandırdığına emin ve memnun evine döndü.

Annesini kucakladıktan sonra karşı kahveye, arkadaşlarının yanına koştu. Bir kart oyunu oynadılar. Bir heyecanlı tavlada partisi seyretti. Sonra evinin yolunu tuttu. Annesi yatsı namazını kılıyordu. Her zaman yaptığı gibi anacığının önüne çömeldi. Seccadenin üzerinde taklalar attı. Dilini çıkardı. Nihayet kadını güldürmeyi başardığı zaman, kadıncağız selam vermek üzereydi.

Annesi:

- Ali be, günah be yavrum, dedi. Günah yavrucuğum, yapma!

Ali:

- Allah affeder ana, dedi.

Sonra saf, masum sordu:

- Allah hiç gülmez mi?

Yemekten sonra Ali, bir Natpinkerton romanı⁴ okumaya aldı. Annesi ona bir kazak örüyordu. Sonra yükün içinden lavanta çiçeği kokan döşek serip yattılar.

Annesi sabah namazı okunurken Ali'yi uyandırdı.

Odada kızarmış ekmek kokusu doluydu. Semaver de ne güzel kaynardı. Ali semaveri, içinde ıstırap, grev, patron olan bir fabrikaya benzetmiyordu. Onda yalnız koku, buhar ve sabahın mutluluğu elde edilirdi.

Ali'nin annesine ölüm, bir misafir, bir başörtülü,

⁴ Polisiye romanlarında bir karakter

akşamları iki kap yemeğini hazırlaya hazırlaya akşamı ediyordu. Fakat yüreğinin kenarında bir sızı hissediyor; buruşuk ve tülbent kokan vücudunda akşamüstleri merdivenleri hızlı hızlı çıktığı zaman bir kesiklik, bir ter, bir yumuşaklık duyuyordu.

Bir sabah, daha Ali uyanmadan, semaverin başında üzerine bir fenalık gelmiş, yakın sandalyeye çöküvermişti. Çöküş, o çöküş.

Ali annesinin kendisini bu sabah niçin uyandırmadığına hayret etmekle beraber uzun zaman vaktin geciktiğini anlayamamıştı. Fabrikanın düdüğü, camların içinden tizliğini, can koparıcılığını terk etmiş ve bir sünger içinden geçmiş gibi yumuşak, kulaklarına geldi. Fırladı.yemek odasının kapısında durdu. Masaya elleri dayalı uyuklar gibi vaziyetteki ölüyü seyretti. Onu uyuyor sanıyordu. Ağır ağır yürüdü. Omuzlarından tuttu. Dudaklarını soğumaya başlamış yanaklara sürdüğü zaman ürperdi.

Ölümün karşısında, ne yapsak, muvaffak olmuş bir aktörden farkımız olmayacak. O kadar, muvaffak olmuş bir aktör.

Sarıldı. Onu kendi yatağına götürdü. Yorganı üstlerine çekti; soğumaya başlayan vücudu ısıtmaya çalıştı. Vücudunu, hayatiyetini bu soğuk insana aşılama uğraştı. Sonra, âciz, onu köşe minderinin üzerine attı. Bütün arzusuna rağmen o gün ağlayamadı. Gözleri yandı, yandı, bir damla yaş çıkarmadı. Aynaya baktı. En büyük kederin karşısında, bir gece uykusuz kalmış insan çehresinden başka bir çehre almak kabil olmayacak mıydı?

Ali birdenbire zayıflamak, birdenbire saçlarını ağarmış görmek, birdenbire belinde müthiş bir ağrıya iki kat oluvermek, hemen yüz yaşına girmiş kadar ihtiyarlamak istiyordu. Sonra ölüye bir daha baktı. Hiç de korkunç değildi.

Bilakis çehre eskisi kadar müşfik, eskisi kadar mülayimdi. Ölünün yarı kapalı gözlerini metin bir elle kapadı. Sokağa fırladı. Komşu ihtiyar hanıma haber verdi. Komşular koşa koşa eve geldiler. O fabrikaya yollandı. Yolda kayıkla giderken, ölüme alışmış gibiydi.

Yan yana, kucak kucağa, aynı yorganın içinde yatmışlardı. Ölüm, munis, anasına girdiği gibi onun bütün hassasiyetini, şefkatini,

namazında niyazında bir komşu hanım gibi geldi. Sabahları oğlunun çayını, akşamları iki kap yemeğini hazırlaya hazırlaya akşamı ediyordu. Fakat yüreğinin kenarında bir sızı hissediyordu. Buruşuk ve tülbent kokan vücudunda akşamüstleri merdivenleri hızlı hızlı çıktığı zaman bir kesiklik, bir ter, bir yumuşaklık duyuyordu.

Bir sabah, daha Ali uyanmadan, semaverin başında üzerine bir fenalık geldi. Kendisine yakın sandalyeye çöktü.

O sabah Ali'nin annesi onu uyandırmadı ve Ali buna şaşırılmıştı. Baya geç olmuştu ve Ali bunu anlayamamıştı. Fabrikanın düdüğü, çok sert bir şekilde değil de bir sünger içinden geçmiş gibi yumuşak, kulaklarına geldi. Ali fırladı. Yemek odasının kapısında durdu. Masaya elleri dayalı uyuklar gibi durumdaki ölüyü seyretti. Onu uyuyor sanıyordu. Ağır ağır yürüdü. Omuzlarından tuttu. Ali, dudaklarını annesinin yanaklarında sürdü, yanakları çok soğuktu. Ali çok korktu.

Ölümün karşısında, ne yapsak, başarılı olmuş bir oyuncudan farkımız olmayacak. O kadar, başarılı olmuş bir oyuncu.

Sarıldı. Onu kendi yatağına götürdü. Yorganı üstlerine çekti. Soğumaya başlayan vücudu ısıtmaya çalıştı. Kendi vücudunun sıcaklığını onun vücuduna aktarmaya çalıştı. Sonra, çaresizce, onu köşe minderinin üzerine attı. Çok ağlamak istedi ama o gün ağlayamadı. Gözleri yandı, yandı, bir damla yaş çıkarmadı. Aynaya baktı. En büyük kederin karşısında, bir gece uykusuz kalmış insan çehresinden başka bir çehre almak gerçekleşebilir olmayacak mıydı?

Ali birdenbire zayıflamak, birdenbire saçlarını ağarmış görmek, birdenbire belinde müthiş bir ağrıya iki kat olmak istiyordu. Hemen yüz yaşına girmiş kadar yaşlanmak istiyordu. Sonra ölüye bir daha baktı. Hiç de korkunç değildi.

Tam tersine yüzü eskisi kadar şefkatli, eskisi kadar yumuşak huyluydu. Ölünün yarı kapalı gözlerini sabırlı bir elle kapadı. Sokağa fırladı. Komşu ihtiyar hanıma haber verdi. Komşular koşa koşa eve geldiler. O fabrikaya yollandı. Yolda kayıkla giderken, ölüme alışmış gibiydi.

Yan yana, kucak kucağa, aynı yorganın içinde yatmışlardı. Ölüm, cana yakın, anasına girdiği gibi onun bütün hassaslığını, şefkatini, yumuşaklığını

yumuşaklığını almıştı. Yalnız biraz soğuktu. Ölüm bildiğimiz kadar korkunç bir şey değildi. Yalnız biraz soğuktu o kadar...

Ali, günlerce evin boş odalarında gezindi. Gece ışık yapmadan oturdu. Geceyi dinledi. Anasını düşündü. Fakat ağlayamadı.

Bir sabah yemek odasında karşı karşıya geldiler. O, yemek masasının muşambası üzerinde sakin ve parlaktı. Güneş sarı pirinç maddenin üzerinde donakalmıştı. Onu kulplarından tutarak gözlerinin göremeyeceği bir yere koydu. Kendisi bir sandalyeye çöktü. Bol bol sessiz bir yağmur gibi ağladı. Ve o evde o, bir daha kaynamadı .

Bundan sonra Ali'nin hayatına bir salep güğümü girer.

Kış Haliç etrafında İstanbul'dakinden daha sert, daha sisli olur. Bozuk kaldırımların üzerinde buz tutmuş çamur parçalarını kırarak erkenden işe gidenler, mektep hocaları, celepler ve kasaplar fabrikanın önünde bir müddet dinlenirler, kocaman bir duvara sırtlarını vererek üstüne zencefil ve tarçın serpilmiş salep içerlerdi .

Yün eldivenlerin içinde saklı kıymetli elleri salep fincanını kucaklayan, burunları nezleli, kafaları grevli, ıstıraplı pirinç bir semaver gibi tüten sarışın ameleler, mektep hocaları, celepler , kasaplar ve bazan fakir mektep talebeleri kocaman fabrika duvarına sırtlarını verirler; üstüne rüyalarının mabadi serpilmiş salepten yudum yudum içerlerdi.

S.F. Abasıyanık

almıştı. Yalnız biraz soğuktu. Ölüm bildiğimiz kadar korkunç bir şey değildi. Yalnız biraz soğuktu o kadar...

Ali, günlerce evin boş odalarında gezindi. Gece ışık yapmadan oturdu. Geceyi dinledi. Annesini düşündü. Fakat ağlayamadı.

Bir sabah yemek odasında karşı karşıya geldiler. O, yemek masasının muşambası üzerinde sakin ve parlaktı. Güneş sarı pirinç maddenin (semaverin) üzerinde şaşırılmıştı. Ali, onu halkalarından tutarak gözlerinin göremeyeceği bir yere koydu. Kendisi bir sandalyeye çöktü. Bol bol sessiz bir yağmur gibi ağladı. Ve o evde o, bir daha kaynamadı .

Bundan sonra Ali'nin hayatına bir salep güğümü girer.

Kış Haliç etrafında İstanbul'dakinden daha sert, daha sisli olur. Bozuk kaldırımların üzerinde buz tutmuş çamur parçalarını kırarak erkenden işe gidenler, mektep hocaları, celepler ve kasaplar fabrikanın önünde bir süre dinlenirlerdi. Kocaman bir duvara sırtlarını vererek üstüne zencefil ve tarçın serpilmiş salep içerlerdi .

Yün eldivenlerin içinde saklı değerli elleri salep fincanını kucaklıyorlardı. Burunları nezleli, kafaları grevli, ıstıraplı pirinç bir semaver gibi tüten sarışın ameleler, mektep hocaları, celepler , kasaplar ve bazan fakir mektep talebeleri kocaman fabrika duvarına sırtlarını verirlerdi. Üstüne rüyalarının devamı serpilmiş salepten yudum yudum içerlerdi.

S.F. Abasıyanık

Ek 3. Semaver Metnine Ait Sorular

Öğrencinin Adı Soyadı:-----

Düzeyi:-----

1. Aşağıda“ Semaver” metni ile ilgili cümleler vardır. Metne göre doğru cümlelere “D” ve yanlış cümlelere “Y” yazınız.

- A) Ali bir şirkette sekreter olarak çalışıyordu. ()
- B) Ali işinde çok başarılı sayılmazdı.. ()
- C) Ali çok duygusal bir karaktere sahipti. ()
- D) Ali'nin annesi çok şefkatli bir kadındı. ()

⁵ Kasaplık hayvan ticaretiyle uğraşan kimse

2. Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur. İşaretleyiniz.

- A) Ali, işinde herkesten üstün görünmek istiyordu.
- B) Ali işinde çok yetenekli değildi.
- C) Ali, semaveri bir fabrikaya benzetirdi.
- D) Ali iş yerinden çok memnun değildi.

3. "Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır. İşaretleyiniz.

- A) Komşular Ali'ye yardım ettiler.
- B) Fabrikanın düdüğü Ali'de dilekler uyandırdı.
- C) Ali, işinin bütün yönlerini öğrenmişti.
- D) Ali, annesi öldükten sonra artık işine dönmedi.

4. Aşağıdaki kelimeler arasında, anlam açısından farklı olan kelimenin altını çiziniz.

- A) Neşe, kahkaha, mutlu, üzgün
- B) Hayal, rüya, uyku, gerçek
- C) İş, usta, beceri, eğlence
- D) Fabrika, makine, işçi, deniz

Metin ile ilgili aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

5. Ali, sabahları en çok neleri severdi?

6. Ali, annesinin ölümünü nasıl fark etti?

7. Ali'nin annesine ölüm nasıl geldi? Yazınız.

8. Bu metinle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

Ek 4. Kızıma Mektuplar Özgün ve Uyarlanmış Metin

Özgün Metin	Uyarlanmış Metin
Kabul, 26.12.1937 Emine Esendal'a	Kabul, 26.12.1937 Emine Esendal'a
Kızım Canım, Yeni yılın kutlu olsun. Bu yılda hiç hasta olmayasın. Yerine göre pek kötü bir şey de değildir. Dersler güçlü gelince hastalık faydalı bile olur. Kışın dışarıda yağmur, soğuk varken hafifçe üşüyüp sıcak odada, yumuşakça bir yatağın içine sokulup tatlı tatlı kitap okumak, ihlamurdan yudum yudum çekmek, evdekilere nazlanmak, gece de o odada yatmak, mektep aklına geldikçe inceden inceye inlemek, mektebe giden zavallı kızlara acımak, Fatma yatağın yanından ayrılınca- isterse ayak yoluna gidecek olsun, cıyak cıyak bağırarak, yukardan kutuları, bohçaları, sandıkları getirip, herkes	Canım Kızım, Yeni yılın kutlu olsun. Bu yılda hiç hasta olmayasın. Yalnız, hasta olmak bazen iyi de olabilir. Dersler zor olunca hastalık faydalı bile olur. Kışın dışarıda yağmur, soğuk varken hafifçe üşüyüp sıcak odada, yumuşakça bir yatağın içine girmek güzeldir. Yatağın içinde tatlı tatlı kitap okumak, ihlamurdan yudum yudum içmek, evdekilere nazlanmak, gece de o odada yatmak çok keyiflidir. Yatağında uyurken okul aklına geldikçe inceden inceye inlersin. Okula giden zavallı kızlara acırsın. Fatma, tuvalete gitmek için yatağın yanından ayrılınca, acı acı bir şekilde bağırırsın. Yukardan kutuları, bohçaları, sandıkları

yemeğe inince gizli gizli paraları saymak hiç de kötü işlerden sayılmaz. Yalnız nezle olup geceleri burun tıkanıklığından uyuyamamak da vardır. Onun için hiç hasta olmayasın! Ben de olmayayım. Daha eyisi evde kimse hasta olmasın. Bana sorarsan evde başkası hasta olacağına ben olayım, daha eyidir. Evde hasta oldu mu çekiver evin kuyruğunu!

Yalnız, bir-iki yıl sonra bizim evde hastalık eğlenceli olur. Ahmet Ağabeyin biraz hekim olur gibi olacaktır! Dışarıda kimseyi muayene edemez, evdekilerden biri hastalandı mı fırsat bu fırsattır.

Dinliyor!

-Öksür!

-Öhhöö...

-Ulan, adam gibi öksürsene!

-Öksürüğüm gelmiyor.

-Geldiği kadar öksür.

Bir cayırtı...

-Ulan, o nasıl öksürük?

-E, ne yapayım! Öksür diyorsun!

-Akşam ne yedin?

-Kuru fasulye ile kirez!

-Eyi halt etmişsin.

Herifin biri bir hekime gitmiş, “saçlarımda sancı var!” demiş. Hekim ne yediğini sormuş; “Kar ile ekmek” yediğini söylemiş. Hekim demiş ki: “Ne yediğin adam yemeğine benziyor, ne de hastalığın adam hastalığına!”

Neyse geçelim. “Hiç hasta olmayasın” dedik ya, ufak tefek olursa zarar etmez. Yalnız bunun için de hiç ikmal kalmayasın. Çünkü bu hastalık hiç olmazsa iki ay kadar sürer ve adama başağrısından göz açtırmaz. Hocanın suratı aklına geldikçe, gönül bulantısı da olur! Hiç tiryakiliği, naz edecek tarafı da yoktur.

Yeni yıl içinde çok paralar kazanıp, bunları bir kutuya, kutuyu bir çıkıya, çıkıyı bir çantaya, çantayı sandığa, sandığı da bir odaya koyup, kapılarını sıkı sıkı kapayıp, kilitleyip anahtarları dolabın altına saklayıp, para lazım olursa Fatma’ dan ödünç isteyip biraz sonra da ödünç aldığını unutup, eğer para isterse sıkı

getirip, herkes yemeğe inince gizli gizli paraları saymak hiç de kötü işlerden sayılmaz. Yalnız nezle olup geceleri burun tıkanıklığı rahatsız eder ve uyuyamazsın. Onun için hiç hasta olmayasın! Ben de olmayayım. Daha iyisi evde kimse hasta olmasın. Bana sorarsan evde herkesin yerine ben hasta olayım, daha iyidir. Evde hasta oldu mu çekiver evin kuyruğunu!

Yalnız, bir-iki yıl sonra bizim evde hastalık eğlenceli olur. Ahmet Ağabeyin hekim olacaktır! Dışarıda kimseyi muayene edemez, evdekilerden biri hastalandı mı fırsat bu fırsattır.

Dinliyor!

-Öksür!

-Öhhöö...

-Ulan, adam gibi öksürsene!

-Öksüremiyorum.

-Biraz bile olsa öksür.

Bir cayırtı...

-Ulan, o nasıl öksürük?

-E, ne yapayım! Öksür diyorsun!

-Akşam ne yedin?

-Kuru fasulye ile kirez!

-İyi halt etmişsin. (uygunsuz bir söz söylemek), uygunsuz davranmak

Herifin biri bir hekime gitmiş, “saçlarımda sancı var!” demiş. Hekim ne yediğini sormuş. Adam şöyle cevap vermiş: “Kar ile ekmek”. Hekim demiş ki: “Ne yediğin adam yemeğine benziyor, ne de hastalığın adam hastalığına!”

Neyse geçelim. “Hiç hasta olmayasın” dedik ya, ufak tefek olursa zarar etmez. Yalnız bunun için de hiç bütünlemeye kalmayasın. Çünkü bu hastalık hiç olmazsa iki ay kadar devam eder. Hastayken sürekli başın ağrır. Hocanın yüzü aklına geldikçe, gönül bulantısı da olur! Hiç alışkanlığı, naz edecek tarafı da yoktur.

Yeni yıl içinde çok paralar kazanırsın inşallah. Bu paraları bir kutuya koyarsın, sonra kutuyu bir çıkıya, çıkıyı bir çantaya koyarsın ve çantayı sandığa, sandığı da bir odaya koyarsın. Odanın kapılarını sıkı sıkı kapayıp, kilitleyip anahtarları dolabın altına saklarsın. Para lazım olursa Fatma’ dan ödünç istersin. Biraz sonra da ödünç aldığını

inkâr edersin.

Yeni yılda çok armağanlar alasin. Kürk mantolar filan feşmekan vesaire!...

“Ne yazayım?” diye soruyorsun. Temizce bir kâğıda en okunaklı yazınla yazarsın: “Sadrazam Hazretleri, küçük kızınızı hatırlayarak merhamet buyurduğunuz armağan dolayısı ile şükranlarımı arz eder, mubarek ellerinizden öperim. Emine Esendal,” bitti. Zarfın üstüne de “Son altes Sardar Muhammed Hachim Han. Kabul, Afghan” yazarsın, oldu bitti. Yahut bunu beğenmezsen, buna benzer başka bir şey yazarsın.

Başka bir şey de olur: Çok eyi cinsten bir boyun atkısı, tiftik, yahut Türkiye’de işlenmiş bir güzel kutu. Bu gibi ufak bir eşya bulur, postaya verir yollarsın. İçine de ufak bir kâğıt koyarsın. Kâğıdı üçüncü şahıs ile yazmalı: “ Küçük kızı Emine Esendal Sadrazam Hazretlerinin ellerini öper ve merhametlerine teşekkürler eder. Bitti. Ama bunların acelesi yoktur. Biraz sonra da olsa olur.

İşte Emine Hanım arzım bunlardır. Evdekilerin hepsine selamlarla anneannenin ellerinden öperim. Senin de yanaklarından öperim.

Ben Bay Vehbi Gizem ile biraz fotoğraf yollarım sanıyordum ama sanırım yetiştiremeyeceğim. Bu perşembeye buradan gidiyor. Hayırlısı olsun.

Mektuplarını beklerim.

M. Ş. Esendal

unutursun ve eğer parasını isterse sıkı inkâr edersin.

Yeni yılda çok hediyeler alasin. Kürk mantolar filan feşmekan vesaire!...

“Ne yazayım?” diye soruyorsun. Temizce bir kâğıda en anlaşılır yazınla yazarsın: “Sadrazam Hazretleri babam, küçük kızınızı hatırlayarak, kızına şefkat gösteren babama teşekkür ederim, uğurlu ellerinizden öperim. Emine Esendal,” bitti. Zarfın üstüne de adres için, “Son altes Sardar Muhammed Hachim Han. Kabul, Afghan” yazarsın, bitti. Ya da bunu beğenmezsen, buna benzer başka bir şey yazarsın.

Başka bir şey de olur: Çok iyi kaliteli bir boyun atkısı, tiftik, ya da Türkiye’de işlenmiş bir güzel kutu. Bunun gibi ufak bir eşya bulursun, postaya verirsin ve yollarsın. İçine de ufak bir kâğıt koyarsın. Kâğıdı üçüncü şahıs ile yazmalısın: “ Küçük kızı Emine Esendal Sadrazam Hazretlerinin ellerini öper ve merhametlerine teşekkürler ederim. Bitti. Ama bunların acelesi yoktur. Biraz sonra da olsa olur.

İşte Emine Hanım söyleyeceklerim bunlardır. Evdekilerin hepsine selamlarla anneannenin ellerinden öperim. Senin de yanaklarından öperim.

Ben Bay Vehbi Gizem ile biraz fotoğraf yollarım sanıyordum ama sanırım yetiştiremeyeceğim. Bu perşembe günü buradan gidiyor. Hayırlısı olsun.

Mektuplarını beklerim.

M. Ş. Esendal

Ek 5. Kızıma Mektuplar Metnine Ait Sorular

Öğrencinin Adı Soyadı:-----

Düzeyi:-----

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur. İşaretleyiniz.

- A) Hasta olmak hiçbir zaman güzel bir şey değil.
- B) Üşüttüğün zaman, sıcak odada yatağın içine girip kitap okumak hiç de zevkli olmaz.
- C) Nezle olduğunda burun tıkanıklığı rahatsız eder.
- D) Hasta olduğunda okula gidemiyorsun ve okulu özleyorsun.

2. Aşağıdaki kelimeler arasında, anlam açısından farklı olan kelimenin altını çiziniz.

- A) Hastalık, nezle, ateş, uyku

B) Para, harçlık, alışveriş, çanta

C) Okul, ödev, bütünleme, alışkanlık

D) Yazı, mektup, kalem, eşya

3. "Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır? İşaretleyiniz.

A) Emine Kızım, hasta olduğunda okula gitmedi, bütünlemeye kaldı.

B) Çok dikkat et kendine, bu hastalık en az iki ay sürebilir.

C) Hastalık yüzünden evde birkaç gün kaldığında öğretmenini çok özlemezsin.

D) Fatma'dan para iste ve sonra ona geri ödeme kızım.

4. "Bütünlemeye kalmak" deyimini aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğru anlamda kullanılmıştır?

A) Dün bankada çok sıra bekledim ve sonra bütünlemeye kaldım.

B) Dün spor salonunda çok spor yaptım ve sonunda bütünlemeye kaldım

C) Dün kalan işlerimi tamamlamak için bütünlemeye kaldım.

D) Final sınavında yeterli puan alamadım ve bütünlemeye kaldım.

5. Aşağıdakilerden hangisi "ödünç almak" anlamına geliyor?

A) geri vermek için almak

B) biriktirmek için almak

C) harcamak için almak

D) gizlemek için almak

Metne göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6. Emine'nin babası, kızına ödünç para almak için ona nasıl bir yol öğretiyor? Yazınız.

7. Metne göre, Emine'nin babası hasta olmayı iyi mi biliyor kötü mü? Yazınız.

8. Bu metinle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

Ek 6. Çocuklar ve Bisikletler Özgün ve Uyarlanmış Metin

Özgün Metin	Uyarlanmış Metin
<p>Çocuklar ve Bisikletler</p> <p>Oturduğum semtte, cadde üzerinde oldukça geniş bir mağaza var. Burası bütün bir yıl boş kalır. Ben de geçip döndükçe hayret ederim. Derken okulların tatile gireceği günler gelip çatar. Mağaza birdenbire şenlenmeye başlar, silinir, süpürülür, derken bir sabah önünden geçerken ağzına kadar rengârenk bisikletlerle dolu olduğunu görürüm.</p> <p>Ders yılı bitmiş, sınıflar geçilmiş, ana-babaların verdiği bisiklet sözü bir ödül olarak yerine getirilmeye az kalmıştır. Artık mağaza önünde veliler ve çocuklar dolaşmaya başlar, pazarlıklar yapılır, markası yerinde bir ithal</p>	<p>Çocuklar ve Bisikletler</p> <p>Bizim bölgede, , cadde üzerinde çok geniş bir mağaza var. Burası bütün bir yıl boş kalır. Ben her zaman oradan geçerken çok hayret ederim. Çok çabuk okulların tatil dönemi başlar. Mağaza birdenbire şenlenmeye başlar, silinir, süpürülür. Bir sabah mağazanın önünden geçerken çeşitli ve renkli bisikletlerle dolu olduğunu gördüm.</p> <p>Artık yaz geliyor ve ders yılı bitiyor, sınıflar geçiliyor. Anne-babaların verdiği bisiklet sözü bir ödül olarak yerine getirilmeye az kalıyor. Artık mağaza önünde anne-babalar ve çocuklar dolaşmaya başlarlar. Pazarlıklar yapılır, bisiklet satın alan kişiler, iyi ve markalı bir bisiklet</p>

bisiklet sahibinin sevincine bulaşarak satın alınır.

Çocuklar sokaklarda bir aşağı bir yukarı yeni bisikletleriyle tur atmaya başlarlar.

Bisikleti olmayanlar onların peşi sıra koşar durur. Bir çocuğun bir bisiklete sahip olması ne demektir acaba?

Herhalde rüyaların hakikate dönüşmesi gibidir. Bir sabah uyandığında onu allı-pullu başucunda bulması gibidir.

Benim çocukluğumda bisiklet çok nadir bulunan bir nesne idi. O küçük taşra kentinin, unutulmuş mahallelerinde bisiklete binmiş bir çocuk görmek hadise olurdu. Çokluk bu çocuk taşraya tayin olunmuş bir memur çocuğu olurdu.

Bu umutsuz ve bulanık havayı dağıtan, aydınlatan, taşranın kara-kavruk ve yoksul çocuklarını sevindiren bir şey vardı elbette. Ve bu şey bütün Anadolu'da o yıllarda çok yaygın idi. Bisiklet kiralayan bisikletçi amcalar.

Bunlardan biri her yıl okullar tatil olduğunda mektebin yanındaki boş arsaya konar, çadırını iri kavak ağaçlarının altına kurardı. Çadırı o kırık dökük gezginci lunaparkların çadırına benzerdi. Kiraya verdiği bisikletler her yanından dökülürdü.

Güneşin şakır şakır serpildiği durgun yaz öğle sonlarında bu çadırın önü çocuk cıvıltısından geçilmezdi. Artık üç tur on beş kuruş muydu, yirmi beş kuruş muydu unutmuşum. Minik avuçlarda metal paralar terleyip durur, en görkemli bisiklete sıra gelmesi beklenir, titreyen bacaklarla pedallara basılır, bir o yana bir bu yana kaykılarak bisiklet kullanmaya çalışılırdı.

Bazılarının yırtık ceplerinden on kuruş bile çıkmaz, delikli yüz paralar bir araya getirilir, üç tur yerine bir tura razı olunurdu. Bisikletçi amcanın hiç gülmeyen yalnız yüzü aklımda kalmış. Abus bir çene ve dik dik bakan mavi gözleri. Ne düşünür, ne duyar, ne yer ne içerdi? Ama gün gibi aklımda; eğer gerilerde kalmış, çadıra yaklaşmaya bile cesaret edememiş, belli ki cebinde beş parası olmayan boynu bükük bir çocuk görürse, çok geçmez onu fark eder, munis bir ses tonuyla yanına çağırır, bir kereye mahsus olmak üzere o yavruyu da bisiklete bindirerek sevindirirdi.

aldıkları için çok sevinçli olurlar.

Çocuklar sokaklarda bir aşağı bir yukarı yeni bisikletleriyle tur atmaya başlarlar.

Bisikleti olmayanlar onların peşinden koşarlar. Bir çocuğun bir bisiklete sahip olması ne demektir acaba?

Herhalde rüyaların gerçekleşmesi gibidir. Bir sabah uyandığında bisikletini çok süslü bir şekilde başucunda bulması gibidir.

Benim çocukluğumda bisiklet çok az bulunan bir şeydi. O küçük, merkezden uzak şehrin, unutulmuş mahallelerinde bisiklete binmiş bir çocuk görmek olay olurdu. Daha çok bir memur çocuğun bisikleti olurdu.

Ama tabii ki bu umutsuz şehrin, güneş ışığında yanmış, esmer ve yoksul çocuklarını sevindiren bir şey vardı .

Ve bu şey bütün Anadolu'da o yıllarda çok yaygın idi.

Bisiklet kiralayan bisikletçi amcalar.

Bunlardan biri her yıl okullar tatil olduğunda mektebin yanındaki boş arsaya gelirdi. Orada çadırını iri kavak ağaçlarının altına kurardı. Çadırı, lunaparkların eski gezginci çadırına benzerdi. Kiraya verdiği bisikletler de çok eskiydi.

Yaz günlerinde, öğle sonlarında, güneşin sıcaklığında, bu çadırın önü çok kalabalık olurdu ve önünden geçmek çok zor olurdu. Artık üç tur on beş kuruş muydu, yirmi beş kuruş muydu unutmuşum. Minik avuçlarda metal paralar terlerdi. En görkemli bisiklete sıra gelmesi beklenirdi. Çocuklar pedallara basarken bacakları titrerdi. Bir o yana bir bu yana kaykılarak bisikleti kullanmaya çalışılırdı.

Bazılarının yırtık ceplerinden on kuruş bile çıkmazdı. Delikli yüz paralar bir araya getirilirdi. Üç tur yerine bir tura razı olunurdu. Bisikletçi amcanın hiç gülmeyen yalnız yüzü aklımda kalmış. Asık bir çene ve dik dik bakan mavi gözleri vardı. Ne düşünür, ne duyar, ne yer ne içerdi acaba? Ama gün gibi aklımda; eğer sıranın en sonlarında kalmış, çadıra yaklaşmaya bile cesaret edememiş, eğer parasız bir çocuk görürse, çok geçmez onu fark ederdi. Sevimli bir ses tonuyla yanına çağırırdı, sadece bir kerelik o yavruyu da bisiklete bindirerek sevindirirdi.

Artık küçük yumurcak titreyen kalbiyle evine dönecek, ana-babasına bisiklete bindiğini, hem de güzelce sürdüğünü müjdelemeye koşacaktır. Yıllar geçti, devirler değişti; o eski bisikletler ortadan kalktı, bisikletçi amcalar de dünyalarını değiştirdiler. Ülkemizde bisiklet yapımı aldı, yürüdü; bununla da yetinmeyen tüccarlar ithal malı bisikletler satmaya başladılar. Mağaza vitrinlerinde çocukların gördüğünde yüreklerini hoplatan rengârenk, her çeşit ve biçimde bisikletler parlayıp duruyor.

Günümüzün çocukları nasıl bir oyuncak cenneti içinde yaşadıklarını bilmiyorlar. Ana-babalar varlığın verdiği imkânlarla çocuklarını şımartıyor, bir dediklerini iki etmiyor, onlar uğruna israftan kaçınmıyorlar. Dünya kadar paralar ödenip alınan bisikletler, tamirci yüzü görmeden bir iki yılda hurdaya atılıyor.

Tüketim toplumunun alışkanlıkları, bizim gibi kanaati en tükenmez hazine bilecek bir anlayıştan, inançtan gelen toplumu dahi kendi kanunlarına boyun eğmeye zorluyor.

Mutluluğun kolayca yakalanan bir şey olmadığını çocuklar da kavrayabilir. Yeter ki onun satın alınacak bir nesne gibi görmemek lazım geldiğimi bilelim.

Tatminsiz nesiller yetişiyor. Bisikletler çoğalırken aydınlık yüzler azalıyor.

Mustafa Kutlu

Artık küçücük titreyen kalbiyle evine dönecek, anne-babasına bisiklete bindiğini, hem de güzelce sürdüğünü sevinçle anlatacaktır. Yıllar geçti, devirler değişti. O eski bisikletler ortadan kalktı. Bisikletçi amcalar de dünyalarını değiştirdiler. Ülkemizde bisiklet yapımı aldı, yürüdü; tüccarlar bununla da yetinmediler ithal malı bisikletler satmaya başladılar. Mağaza vitrinlerinde çocukların gördüğünde yüreklerini hoplatan çeşitli bisikletler parlıyordu.

Günümüzün çocukları nasıl bir oyuncak cenneti içinde yaşadıklarını bilmiyorlar. Anne-babalar çok fazla imkânlarla çocuklarını şımartıyor, istedikleri her şeyi yapıyorlar, onlar için sürekli israf ediyorlar. Dünya kadar paralar ödeniyor. Alınan bisikletler, tamir edilmiyor ve bozulduktan sonra hurdaya atılıyor.

Tüketim toplumunun alışkanlıkları, bizim gibi kanaatli, anlayışı ve inancı olan bir toplumu bile kendi kurallarına boyun eğmeye zorluyor.

Çocuklar artık biliyorlar mutluluk kolayca elde edilmiyor. Keşke şunu bilelim ki mutluluk bir eşyayı satın almak gibi değildir.

Memnun olmayan kuşaklar yetişiyor. Bisikletler çoğalırken aydınlık yüzler azalıyor.

Mustafa Kutlu

Ek 7. Çocuklar ve Bisikletler Metnine Ait Sorular

Öğrencinin Adı Soyadı:-----

Düzeyi:-----

1. Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur. İşaretleyiniz.

- A) Yazarın oturduğu mahallede çok bisiklet mağazası vardır.
- B) Yıl boyunca bisiklet mağazaları kalabalık olur.
- C) Bisiklet mağazası sadece yaz günleri okul tatil olunca iyi çalışır.
- D) Anne-babalar çocuklara bisiklet satın almak istemezler.

2. “ Tur atmak ” deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) dinlemek
- B) yürümek
- C) dolaşmak
- D) izlemek

3. Aşağıdaki kelimeler arasında, anlam açısından farklı olan kelimenin altını çiziniz.

- A) Bisiklet, kiralık, pazarlık, mutluluk
 B) Sürmek, binmek, pedala basmak, satın almak
 C) Mağaza, vitrin, ürün, sıra
 D) Sokak, sınıf, okul, ödev

Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre cevaplayınız.

4. Metne göre, çocukların en büyük hayali nedir?

5. Metindeki bisikletçi amcanın nasıl bir karakteri vardı? Yazınız.

6. Metne göre, mutluluk nasıl elde edilir?

7. Metne göre, şimdiki çocuklar ve onların imkânları nasıldır? Yazar çocuklar ve imkânlar arasındaki ilişkiyi nasıl anlatıyor?

8. Bu metinle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

Ek 8. İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi Özgün ve Uyarlanmış Metin

Özgün Metin	Uyarlanmış Metin
İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi...	İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi...
Bana sorsalar, " Hayatının geri kalan kısmında nerede yaşamak isterdim?" Hiç düşünmeden " İstanbul" derdim. "İstanbul da neresi?" diye sorulsa, bu kez sanırım "Sarıyer" ya da "Kuzguncuk", derdim. Sanki kuzguncuk, İstanbul olma vasfını korumuş, korumakta da direnmiş bir köşesi İstanbul'un. Demografik yapısı, otantik mimarisiyle; Üsküdar (Züğüdar)'a, Kız Kulesi'ne Beylerbeyi'ne Çengelköy'e yakınlığıyla, Boğaziçi sahiline, Fethipaşa Korusu'na yakınlığıyla; İstanbul'un her yerine oradan kolay ulaşılabilirliğiyle çok güzel bir yer.	Bana sorsalar, "Hayatının geri kalan kısmında nerede yaşamak isterdin?" Hiç düşünmeden " İstanbul" derdim. "İstanbul da neresi?" diye sorsalar, bu kez sanırım "Sarıyer" ya da "Kuzguncuk", derdim. Sanki kuzguncuk, İstanbul'un bir parçasıdır. Nüfusbilimsel yapısı, otantik mimarisiyle; Üsküdar (Züğüdar)'a, Kız Kulesi'ne Beylerbeyi'ne Çengelköy'e yakındır. Boğaziçi sahiline, Fethipaşa Korusu'na yakınlığıyla; İstanbul'un her yerine oradan kolay ulaşılabilirliğiyle çok güzel bir yer.
İstanbul ah! Bir gün Cağanoğlu'na, bir başka gün Yahya Efendi Dergâhı'na gitsem. Bir gün yıldız Parkı'na, bir başka gün Emirgan Parkı'nda dolaşsam. Yaz akşamları Tarabya'da ağaçların altında oturup sermaye dökünüp, felekten bir gece daha çalmanın mutluluğuyla eğlenen insanları seyretsem ibretle.	İstanbul ah! Bir gün Cağanoğlu'na, bir başka gün Yahya Efendi Dergâhı'na gitsem. Bir gün yıldız Parkı'na, bir başka gün Emirgan Parkı'nda dolaşsam. Yaz akşamları Tarabya'da ağaçların altında oturup sermaye dökünüp, felekten bir gece daha çalmanın mutluluğuyla eğlenen insanları seyretsem ibretle.
İstanbul ahhh!... Bir gün pılımı pırtımı toplayıp gelirim şaşırma!	İstanbul ahhh!... Bir gün her şeyimi toplayıp gelirim şaşırma!
İstanbul'u anlatmayan romancı, İstanbul'u seslendirmeyen bestekâr, İstanbul'u çizmeyen ressam yoktur sanırım. Onu konu alan eserler, onunla değer bulur, ona bir şey katmış olmaz	İstanbul'u anlatmayan romancı, İstanbul'u seslendirmeyen bestekâr, İstanbul'u çizmeyen ressam yoktur sanırım. Onu anlatan eserler, onunla değer bulur, ona bir şey katmış olmaz
	Eyüp Sultan'da bir adamla karşılaşmıştım: Otuz

aslında.

Eyüp Sultan'da bir adamla karşılaşmışım: Otuz yıldır İstanbul'da yaşadığını; ama Eyüp Sultan'a ilk kez geldiğini söylüyordu. "Ol mahiler ki derya içredir, deryayı bilmezler." Denmiştir ya, boşuna söylenmemiştir. Yüz binlerle ifade edilebilecek insanlar yaşar İstanbul'da; ama bir yaşam mücadelesi içerisinde geçer ömürleri. Ne Belgrat Ormanları'nda bir piknik yapmışlardır, ne bu şehrin sinemalarını, tiyatrolarını, konserlerini bilirler, ne neresinde hangi lokantaları, nargile bahçeleri, çay bahçeleri olduğunu bilirler. Ne Kavak'ı, ne Fener'i, ne Garipçe'yi bilirler, ne Kilyos'u, Gümüşdere'yi, Uskumru'yu, Kısırkaya'yı, Kemerburgaz'ı bilirler. İstanbul'un en leziz su kaynaklarından Neşet Suyu'nu da Çırçır Suyu'nu da bilmezler. Sabahları Sarıyer'den Eminönü'ne Boğazın iki yakası arasında zikzaklar çizerek seyreden şehir hatları vapurunda simitle çayın, Çamlıca'da İstanbul silüetinde batan güneşin, geç vakitler Karagümrük'te işkembe çorbasının, Vefa'da bozanın, Eminönü ve Karaköy kıyılarında ekmek arası balığın tadını da bilmez çokları.

Boğaziçi'nde vapurla ya da sahil yollarında otobüsle seyrederken boğazın iki yakasına yerleşmiş yalılar, konaklar, villalar insana oldukça karmaşık duygular yaşatır. Buralarda yaşanmış nice hayatlar akar hayal ufuklarında insanın. Bunca zenginlik ve bunca yoksulluk hep iç içe, kucak kucağa yaşanmışır yüzyıllarca. Eyüp Sultan'a ve öteki selatin camilerinin avlularındaki mezar taşlarına bile yansımıştır bu ayrıcalıklı hayatlar. İşte, hepsi o kadar... Yaşanmış en şaşıklı hayatlar; zevkler de yoksulluklar ve acılı hayatlar da sonunda uçsuz bucaksız kabristanlarda asude, sessiz, sakin yatmaktalar şimdi. Daha bilmediğimiz nice hayatlar vardır bu koca metropolde.

Galiba İstanbul'u özlemek, İstanbul'u düşünmek onda yaşamaktan daha güzel. "Vuslat aşkı öldürür" denir ya, eğer öyle ise en güzeli İstanbul'dan ayrı kalmak ve hep onu özlemek.

Hayri BOSTAN

yıldır İstanbul'da yaşıyordu. Ama Eyüp Sultan'a ilk kez geldiğini söylüyordu. "O balıklar ki denizdedir, denizin değerini bilmezler." Denmiştir ya, boşuna söylenmemiştir. Yüz binlerle farklı insanlar yaşar İstanbul'da. Yalnız, bu insanların ömürleri bir yaşam savaşı içerisinde geçer. Ne Belgrat Ormanları'nda bir piknik yapmışlardır, ne bu şehrin sinemalarını, tiyatrolarını, konserlerini bilirler. Ne neresinde hangi lokantaları, nargile bahçeleri, çay bahçeleri olduğunu bilirler. Ne Kavak'ı, ne Fener'i, ne Garipçe'yi bilirler. Ne Kilyos'u, Gümüşdere'yi, Uskumru'yu, Kısırkaya'yı, Kemerburgaz'ı bilirler. İstanbul'un en leziz su kaynaklarından Neşet Suyu'nu da Çırçır Suyu'nu da bilmezler. Sabahları Sarıyer'den Eminönü'ne Boğazın iki yakası arasında zikzaklar çizerek seyreden, şehir hatları vapurlarına binmeyi bilmezler. Vapurda simitle çayın, Çamlıca'da İstanbul görüntüsünde batan güneşin, geç vakitler Karagümrük'te işkembe çorbasının tadını bilmezler. Vefa'da bozanın, Eminönü ve Karaköy kıyılarında ekmek arası balığın tadını da bilmez çokları.

Boğaziçi'nde vapurla ya da sahil yollarında otobüsle seyrederken boğazın iki yakasına yerleşmiş yalılar çok değişiktir. Oradaki konaklar, villalar insana çok karmaşık duygular yaşatır. Buralarda yaşanmış nice hayatlar akar hayal ufuklarında insanın. Bunca zenginlik ve bunca yoksulluk hep iç içe, kucak kucağa yaşanmışır yüzyıllarca. Eyüp Sultan'a ve öteki sultanlar camilerinin avlularındaki mezar taşlarına bile yansımıştır bu ayrıcalıklı hayatlar. İşte, hepsi o kadar... Yaşanmış en gösterişli hayatlar; zevkler de yoksulluklar ve acılı hayatlar da sonunda sonu görülmeyecek kadsar geniş mezarlıklarda rahat, sessiz, sakin yatmaktalar şimdi. Daha bilmediğimiz nice hayatlar vardır bu koca ana kentte.

Galiba İstanbul'u özlemek, İstanbul'u düşünmek onda yaşamaktan daha güzel. "Vuslat aşkı öldürür" denir ya, eğer öyle ise en güzeli İstanbul'dan ayrı kalmak ve hep onu özlemek.

Hayri BOSTAN

Ek 9. İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek Şimdi Metnine Ait Sorular

Öğrencinin Adı Soyadı:-----

Düzeyi:-----

1. Aşağıda “ İstanbul’u Düşünmek, Yaşamak...” metni ile ilgili cümleler vardır. Metne göre doğru cümlelere “D” ve yanlış cümlelere “Y” yazınız.

- A) İstanbul’da yaşamak çok zor, bu yüzden orada yaşamayı tercih etmem. ()
- B) Kuzguncuk, İstanbul’un bir parçasıdır. ()
- C) Kuzguncuk, İstanbul’un birçok yerine yakındır. ()
- D) Boğaziçi’nin iki yakasında varolan konaklar insanda çok karmaşık duygular ()
ortaya koyar.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

2. Kuzguncuk bölgesinin nasıl bir yapısı vardır? Yazınız.

3. İstanbul’da yaşayan insanlar neden bu şehirde yaşamamanın tadını bilmezler?

4. Kuzguncuk, neden çok güzel bir yerdir? Yazınız.

5. “İstanbul’u anlatmayan romancı, İstanbul’u seslendirmeyen bestekâr, İstanbul’u çizmeyen ressam yoktur sanırım. Onu anlatan eserler, onunla değer bulur, ona bir şey katmaz aslında.” Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu cümleye anlam olarak yakındır?

- A) İstanbul çok kalabalık bir şehir, bu yüzden orada yaşamak çok zor.
- B) İstanbul o kadar güzel bir yer ki bütün sanatçılar onu eserlerinde anlatır.
- C) İstanbul’un güzelliklerini anlatmak için bütün sanatçılara ihtiyaç var.
- D) İstanbul zaten güzel ve bu güzelliği anlatmak için hiç bir sanatçıya gerek yok.
- E) İstanbul’u anlatan birçok eser vardır, bu eserler onun sayesinde ünlü olmuştur.
6. Aşağıdaki kelimeler arasında, anlam açısından farklı olan kelimenin altını çiziniz.

A) Vapur, deniz, göl, orman

B) İstanbul, Sarıyer, Kuzguncuk, park

C) Özlem, aşk, kavuşmak, şehir

D) Şehir, kent, yaşam, cadde

7. “Kavuşmak aşkı öldürür” cümlesinin anlamına katılıyor musunuz? Niçin?

8. Bu metinle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

Ek 10. Özgün Metinlere Ait Sözlük

B1 Düzeyi

Yudum yudum	Azar azar
Cıyak cıyak	İnce, acı ve yüksek sesle bağıarak
Eyi	iyi
Cayırtı	Yırtılma sırasında çıkan sesin adı
Halt	Uygunsuz iş yapma, beğenilmeyen şey
İkmal	Bütünleme
Surat	Yüz
İnkâr	Kabul etmeme, yaptığını gizleme
Merhamet	Acıma

Armağan	Hediye
Şükran	İyilik bilme, minnettarlık
Mübarek	Kutsal, çok saygı duyulan
Yahut	Veya, ya da
Cins	Tür, çeşit
Tiftik	Tiftik keçisinin ince, yumuşak, parlak yünü
Nihayet	Sonunda
Vakar	Ağırbaşlılık
Hamle	İleri atılma, atılım
Mesut	Mutlu
Mahalle	Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri
Istrap/ ızdırap	Acı, üzüntü, sıkıntı
Grev	İş bırakımı
Saadet	Mutluluk
İstihsal	Elde etmek
Güğüm	Genellikle bakırdan su kabı
Arzu	İstek, dilek
Amele	Gündelikle çalışan işçi
Hassasiyet	Duyarlık
Transatlantik	Atlantik Okyanusu'nu aşarak Avrupa ve Amerika arasında çalışan gemi
Dinç	Gücü ve sağlık durumu yerinde, canlı
Hırs	Sonu gelmeyen istek, aşırı tutku
İştiyak	Güçlü istek, arzu
Dürüst	Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru (kimse)
Gösterişsiz	Mütevazi
Fiyaka	Gösteriş, çalım, caka
Dalavere	Yalan dolanla gizlice görülen kötü iş, gizli oyun
Kafadar	Görüş ve anlayışları birbirine uyan kimselerden her biri, kafadaş, kafa dengi
Takla	Elleri yere koyduktan sonra ayakları kaldırıp vücudu üstten aşırarak öne veya arkaya yapılan dönme hareketi
Muvaffak	Başarmış, başarılı (kimse)
Şilte	Üstünde oturlan, yatılan, içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek
Hayret	Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma
Çökmek	Oturmak, birdenbire oturmak
Çöküş	Yıkılma
Vaziyet	Durum, hâl
Hayatiyet	Yaşama gücü, canlılık
Âciz	Gücü bir işe yetmez olanın durumu, güçsüzlük
Kabil	Olabilir
Bilakis	Tersine olarak, tam tersine
Müşfik	Sevecen
Mülayim	Yumuşak huylu
İhtiyar	Yaşlı, genç karşıtı
Munis	Cana yakın, yabancı olmayan
Donakalmak	Şaşırıp bir süre ne yapacağını, ne diyeceğini bilememek
Celep	Koyun, keçi, sığır vb. kesilecek hayvanların ticaretini yapan kimse.
Fakir	Yoksul, zengin karşıtı
Mabadi	Son, arka, devam

Vasıf	Nitelik
Demografik	Nüfus bilimsel
Otantik	Eskiden beri mevcut olan özelliklerini taşıyan, orijinal
Sermaye	Varlık, servet
Felek	Gök, gökyüzü, dünya, baht, şans
İbret	Kötü bir olaydan alınması gereken ders, uyarıcı sonuç
Pılı pırtı	Eski eşya, eşya
Derya	Deniz
Mücadele	Herhangi bir amaca erişmek, bir kuvvete karşı koyabilmek için bir kişi veya topluluğun güçlü, sürekli çabası, savaşım
Boza	Arpa, darı, mısır, buğday vb. tahılların hamurunun ekşitilmesiyle yapılan koyuca, tatlı veya mayhoş içecek
Ufuk	Anlayış, kavrayış, görüş, düşünce gücü
Selatin	Sultanlar
Ayrıcalık	Başkalandıran ayrı ve üstün tutulma durumu, imtiyaz
Şaşaalı	Görkemli, parıltılı
Kabristan	Mezarlık
Asude	Rahat, sakin
Metropol	Ana kent
Vuslat	Sevgiliye kavuşma
Semt	Şehirde yerleşim bölgesi, taraf, yön
Şenlenmek	Canlılık, neşelenmek, gönlü açılmak
Rengârenk	Çeşitli renkleri olan, renk renk
Pazarlık	Bir alışverişte tarafların kendileri için en elverişli fiyatı karşısındakine kabul ettirmek amacıyla yaptıkları görüşme
İthal	Başka ülkelerden alınan mal
Tur	Dolaşma
Hakikat	Gerçek
Allı pullu	Göz alıcı renkler ve şeylerle süslenmiş
Nadir	Az bulunur
Taşra	Bir ülkenin başkenti veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi
Hadise	Olay
Tayin	Atama
Bulanık	Duru olmayan, bulutlu, kapalı (hava)
Elbette	Şüphesiz, kuşkusuz
Mektep	Okul
Arsa	Üzerine yapı yapılmak için ayrılmış yer
Cıvıltı	Kuşların ötüşürken çıkardıkları sesin adı, canlılık
Görkemli	Büyüklüğü, görünüşü ve güzelliğiyle görenleri etkileyen, muhteşem
Razı	Uygun bulan, isteyen, kabul eden
Abus	Çatık, asık (yüz)
Boynu bükük	Üzgün, kırılmış, acınacak ve yardım bekler bir durumda
Mahsus	Özel
Müjde	Sevindirici haber verileceği zaman söylenen bir söz, muştuluk
Devir	Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası
İmkân	Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak
İsraf	Gereksiz yere para, zaman, emek vb. harcama
Hurda	Parçalanmış, döküntü durumuna gelmiş, işe yaramayacak derecede

	bozulmuş
Tüketim	Üretilen veya yapılan şeylerin kullanılıp harcanması
Kanaat	Elindekenden hoşnut olma durumu, yeter bulma, yetinme, fazlasını istememe
Hazine	Büyük servet
Kanun	Yasa, geçerli olan kural
Tatmin	İstenen bir şeyin gerçekleşmesini sağlama, gönül doygunluğuna erme
Nesil	Kuşak
